

Číslo: 6113/2023-2024

SPRÁVA
o výsledkoch školskej inšpekcie
vykonanej v dňoch **od 04. 03. 2024 do 08. 03. 2024**

Názov kontrolovaného subjektu	
Základná škola, Školská 1, Fiľakovo	
Zriaďovateľ	Mesto Fiľakovo

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

Mgr. Štefan Ujpál, riaditeľ školy
Mgr. Ingrid Nagyová, zástupkyňa riaditeľa školy

V súlade s poverením na **komplexnú** inšpekciu č. 6113/2023-2024 zo dňa 01. 03. 2024
inšpekciu vykonali:

Mgr. Natália Beľová, školská inšpektorka, ŠIC Banská Bystrica .....

Mgr. Renáta Alaksová, školská inšpektorka, ŠIC Banská Bystrica .....

Mgr. Marta Bialoňová, školská inšpektorka, ŠIC Banská Bystrica .....

Mgr. Andrea Koristeková, školská inšpektorka, ŠIC Banská Bystrica .....

PaedDr. Erzsébet Máté, školská inšpektorka, ŠIC Banská Bystrica .....

RNDr. Eva Zenková, PhD., školská inšpektorka, ŠIC Banská Bystrica .....

RNDr. Jaroslav Malček, odborník z praxe

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKČIE

Stav a úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu, pedagogického riadenia a podmienok výchovy a vzdelávania v základnej škole

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Kontrolovaným subjektom bola mestská plnoorganizovaná štátna základná škola s vyučovacím jazykom slovenským. V aktuálnom školskom roku evidovala 353 žiakov, z toho 135 žiakov primárneho a 218 nižšieho stredného vzdelávania. Z nich bolo 22 so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP) - všetci so zdravotným znevýhodnením (ZZ), 1 bol zároveň aj zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP). Žiaci z marginalizovanej rómskej komunity školu nenavštevovali. Edukácia prebiehala v 17 bežných triedach (7 tried primárneho a 10 tried nižšieho stredného vzdelávania). Výchovno-vzdelávací proces zabezpečovalo 30 pedagogických zamestnancov (PZ), z toho 24 učiteľov, 5 vychovávateľiek a 1 pedagogická asistentka (PA). Pre zabezpečenie optimálnych podmienok pre vzdelávanie žiakov so ŠVVP nebolo podľa

riaditeľa školy personálne obsadenie postačujúce, absentovali pozície školského špeciálneho pedagóga, školského psychológa a vyšší počet pedagogických asistentov.

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

PRIEBEH VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu bola v priebehu inšpekčnej činnosti sledovaná z hľadiska učenia sa žiaka a vyučovania učiteľom na **54** vyučovacích hodinách.

PRIMÁRNE VZDELÁVANIE

V primárnom vzdelávaní bolo vykonaných **celkom 20 hospitácií**, z toho **10** vo vyučovacom predmete **slovenský jazyk a literatúra (S JL)**, v predmete **anglický jazyk (ANJ) 3**, v **matematike (MAT) 4** a v **prírodovede (PDA) 3** hospitácie.

Slovenský jazyk a literatúra

Učenie sa žiaka a vyučovanie učiteľom

Žiaci preukázali veku zodpovedajúce komunikačné spôsobilosti v ústnom i písomnom prejave. Ich vyjadrovanie s použitím primeranej slovnej zásoby bolo prevažne gramaticky správne a kultivované, k čomu napomáhalo poskytovanie správneho jazykového vzoru zo strany učiteľiek. Aj v dôsledku podnecovania k súvislému ucelenému prejavu a povzbudzovania neverbálnymi prostriedkami (prikývnutia, úsmev) sa žiaci v cielene vytváraných komunikačných situáciách¹ vyjadrovali zväčša pohotovo a plynule, osvojené vedomosti dokázali jasne, súvisle reprodukovať s uplatňovaním požadovanej odbornej terminológie. Pri sporadickom výskyte nesprávnej formulácie viet u niektorých žiakov súvisiacej s používaním spojky "že" na začiatku vety však absentovala korekcia. Komunikačné zručnosti si rozvíjali aj pri práci so súvislým (počúvaným, čítaným) alebo nesúvislým textom². Prevažne správnymi odpoveďami na otázky k jeho obsahu, vypracovaním úloh k textu v pracovných listoch, ojedinele aj voľnou reprodukciou preukázali jeho porozumenie. Iba na jednej vyučovacej hodine pracovali aj s informáciami získanými prostredníctvom IKT (notebook), pri ich spracovávaní preukázali veku primerané digitálne zručnosti. Žiaci poväčšine samostatne vedeli identifikovať kľúčové slová, orientovať sa v texte pri vyhľadávaní explicitne vyjadrených informácií, v 1. ročníku dekodovať tvary písma. Na väčšine vyučovacích hodín dokázali medzi informáciami nájsť súvislosti a spájať predchádzajúce poznatky a vedomosti s informáciami v texte pri riešení úloh³, s menšou pomocou učiteľky vybrať a usporiadať podstatné znaky pri tvorbe osnovy (obrázková, písomná) literárneho textu a v 1. ročníku dramaticky stvárniť báseň. Na jednej hodine v 4. ročníku preukázali schopnosť text kriticky hodnotiť aj tvoriť⁴, ale v 2. ročníku len sporadicky prejavili vlastnú fantáziu pri modifikácii rozprávky. Ostatní žiaci k posudzovaniu informácií v texte, uvažovaniu o nich, prípadne k práci s textom podnecujúcou tvorivosť neboli vedení, čo limitovalo rozvíjanie ich čitateľskej gramotnosti a s tým súvisiacich **komunikačných kompetencií** (Graf 1; 75,0 %).

---

¹ rozhovory s učiteľkami aj navzájom medzi sebou, prezentovanie vedomostí, výmena názorov, postojov, reflexia

² štvorsmerovka, ilustrácie, tajnička,

³ napr. určenie spoločného znaku obrázkov, dopĺňanie pojmov do tajničky, tvorenie básne z poprehadzovaných veršov

⁴ porovnávanie a posudzovanie konania postáv v texte, vytvorenie básne o hlavnej postave textu

Žiaci správne formulovali a s porozumením interpretovali osvojené vedomosti z jazykovej i literárnej oblasti, vedeli ich prevažne samostatne využiť v aplikačných úlohách, zväčša preukázali veku primerané zvládnutie techniky čítania a grafického zápisu (plynulosť, úhľadnosť, čitateľnosť). Takmer na všetkých vyučovacích hodinách riešili úlohy vyžadujúce analýzu a syntézu, pričom väčšinou prejavili veku primeranú schopnosť špecifikovať, usporiadať, rozlišovať, priradovať, hľadať spoločné znaky, vytvárať nové celky z čiastkových informácií⁵. Len na jednej vyučovacej hodine v 4. ročníku prevažne samostatne vyvodili a vysvetlili rovnaký následok konania postáv v dvoch rôznych textoch, zväčša prejavili aj nápaditosť a originalitu pri tvorení básne. V 2. ročníku aj v dôsledku nedostatočného usmernenia a stimulácie iba ojedinele prejavili snahu produkovať nové nápady (vlastné pokračovanie príbehu). Ostatní žiaci možnosť vykonávať činnosti rozvíjajúce vyššie kognitívne procesy na úrovni hodnotenia a tvorivosti nedostali, čo obmedzovalo rozvoj ich **poznávacích kompetencií** (Graf 1; 42,1 %). Všetci žiaci mali možnosť zažiť pocit úspechu, ktorá im bola vytváraná najmä kladením primeraných požiadaviek na výkon jednotlivých žiakov, rešpektovaním ich pracovného tempa a individuálnym prístupom, ojedinele diferencovaním úloh a poskytovaním pomoci PA žiakom so ŠVVP pri prekonávaní bariér v učení.

Napriek tomu, že uplatňované metódy a formy⁶ i účelne využívané učebné pomôcky väčšinou aktivizovali žiakov, čo sa prejavilo v ich zapájaní do procesu učenia pohotovými reakciami na podnety a vlastnou činnosťou, rozvoj ich **kompetencií k celoživotnému učeniu sa** (Graf 1; 45,0 %) nebol adekvátne stimulovaný. Možnosť pracovať s chybou a využiť ju v prospech svojho učenia sa väčšinou nedostali a preukázať schopnosť kriticky myslieť mali z dôvodu nedostatočného využívania stratégií zameraných na vyššie kognitívne procesy len ojedinele. Na polovici vyučovacích hodín prevažne dokázali vyjadriť, čo sa naučili, veku primerane posúdiť svoju úspešnosť⁷, na menej ako tretine aj zhodnotiť prácu iných, prípadne skupinovú činnosť, ale ostatní priestor na reflexiu svojho/spolužiakovho učebného výkonu nemali. Ani sporadické uplatňovanie formatívneho hodnotenia ich dostatočne nepodnecovalo k uvedomeniu si ďalších rozvojových možností.

Väčšinou ochotne vyjadrovali svoje názory, aktívne a bez prejavov intolerancie sa počúvali. Ale k obhajovaniu svojich stanovísk uvádzaním príkladov či zdôvodňovaním tvrdení prevažne neboli vedení, čím boli limitované možnosti rozvíjania ich **občianskych kompetencií** (Graf 1; 46,9 %). Takmer na všetkých vyučovacích hodinách žiaci zväčša primerane reagovali na prejavy ostatných spolužiakov a ústretovo komunikovali medzi sebou aj s učiteľkami. Iba ojedinele následkom nedôrazného vedenia k dodržiavaniu dohodnutých pravidiel správania sa nedokázali navzájom počúvať a korigovať vlastné správanie, čo viedlo k vzniku rušivých momentov narúšajúcich pracovnú atmosféru v triede. Sociálne zručnosti si žiaci na väčšine vyučovacích hodín rozvíjali aj prácou vo dvojiciach/skupinách, pri ktorej vo veľkej miere preberali zodpovednosť za plnenie úloh, dokázali spolupracovať, vzájomne zmysluplne komunikovať a pomáhať si. Nie vždy však mali možnosť výsledky svojej spoločnej činnosti prezentovať a len ojedinele boli k ich zdôvodňovaniu a obhajovaniu podnecovaní, čo obmedzovalo rozvoj ich **sociálnych kompetencií** (Graf 1; 61,8 %).

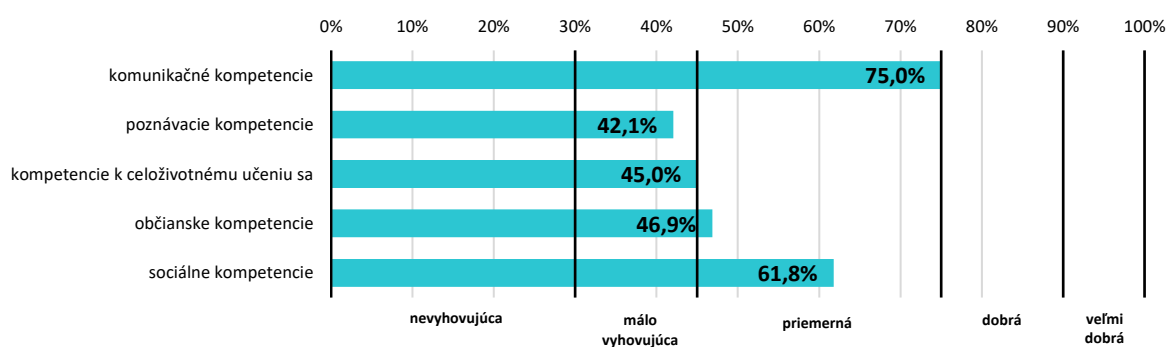
---

⁵ napr. pomenovávanie pojmov na obrázkoch, vyhľadávanie/triedenie slovných druhov, priradovanie literárnych pojmov/ilustrácie k textu, tvorenie viet skladaním slov/s určenými slovnými druhmi, určovanie/tvorenie rýmov

⁶ riadený rozhovor, otvorené otázky, samostatná práca, didaktické hry, interaktívne a manipulačné činnosti

⁷ v nižších ročníkoch prostredníctvom emotikonov

Graf 1 Celková úroveň posudzovaných kompetencií žiakov v predmete slovenský jazyk a literatúra v primárnom vzdelávaní

Anglický jazyk, matematika, prírodoveda

Na väčšine vyučovacích hodín sa žiaci vyjadrovali pohoťovo a plynule. Spisovné a prevažne gramaticky správne vyjadrovanie s využívaním adekvátnej slovnej zásoby a požadovanej odbornej terminológie im umožňovalo medzi sebou a s učiteľkami komunikovať na požadovanej úrovni. Vedeli vyhľadať základné informácie z prečítaného, počutého súvislého/nesúvislého textu⁸, porozumeli jeho obsahu. V predmete PDA a MAT dokázali v 3. a 4. ročníku zväčša samostatne posúdiť význam a využitie informácií, ostatní možnosť pracovať s informáciami na úrovni posudzovania a uvažovania nemali, čo znižovalo rozvoj ich **komunikačných kompetencií** (Graf 1; 79,2%).

V oblasti **poznávacích kompetencií** (Graf 2; 42,5%) pri riešení úloh preukázali porozumenie osvojených poznatkov a schopnosť ich aplikácie. Úlohy vyžadujúce vyššie myšlienkové operácie so zameraním na rozvíjanie analyticko-syntetického myslenia plnili vo všetkých predmetoch. Žiaci dokázali samostatne rozlíšiť, porovnať, vyvodit' a triediť pojmy a informácie v cvičeniach a v tabuľke (PDA, ANJ, MAT). Na dvoch hodinách PDA pri posudzovaní vzťahov v prírode a na jednej hodine MAT pri vyvodení záveru zo zadania dokázali vyhodnotiť prezentovanú situáciu, posúdiť presnosť, účelnosť získaných údajov a na ich základe vytvoriť výsledok ich uvažovania. Príležitosť pracovať s úlohami vyžadujúcimi tvorivosť nedostali, čo obmedzovalo rozvoj ich kognitívnych zručností.

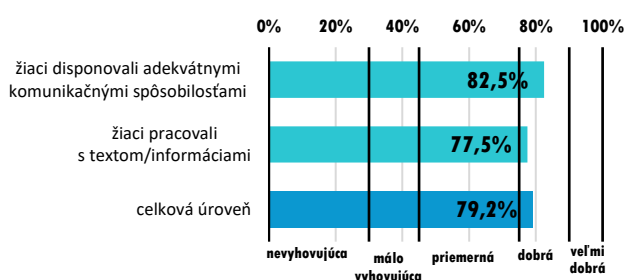
Žiaci prejavovali spontánny záujem o učenie sa, boli motivovaní a aktívni pri plnení učebných úloh a práci s maketami. Pri sporadickom podnecovaní k premýšľaniu a riešeniu problémov vedeli položiť i doplňujúce otázky (PDA, MAT), ale k výberu postupu riešenia problému neboli podnecovaní, čím si kritické myslenie adekvátne nerozvíjali. Chyby (napr. nesprávne triedenie údajov do tabuľky, chybné riešenie výpočtov) si dokázali len ojedinele uvedomiť, nie vždy vedeli bez pomoci učiteľky nájsť jej príčinu i možnosť korekcie. Usmerňovať svoj proces učenia sa na základe hodnotenia vlastného pokroku, ako i na základe podnetov učiteľov, vedeli len na 2 hodinách (MAT, PDA) a posúdiť výkon svojich spolužiakov zvládli len na vyučovacej hodine PDA, čím si dostatočne nerozvíjali **kompetencie k celoživotnému učeniu sa** (Graf 3; 33,8%).

Občianske kompetencie (Graf 4; 67,5%) preukázali na väčšine hodín vyjadrením svojich názorov/postojov k učebným témam, ktoré zväčša vedeli pri riešení úloh v pracovných listoch odôvodniť a uviesť príklad. Žiaci boli tolerantní k vyjadreniam iných, ale k výmene názorov neboli primerane podnecovaní v rámci skupinových činností.

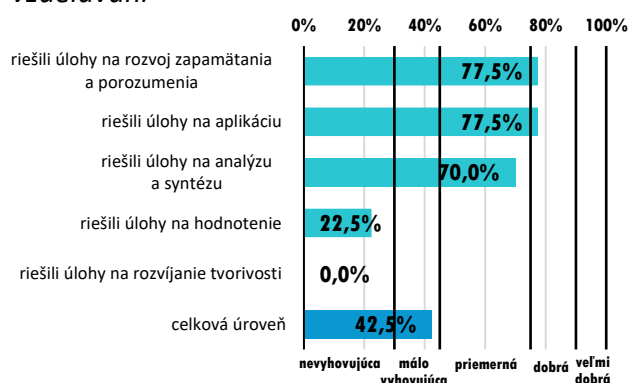
⁸ obrazový materiál, tabuľky, štvorcová sieť, texty v učebniciach, číselný rad, doplnovačka;

Sociálne kompetencie (Graf 5; 65,7%) preukázali na väčšine hodín akceptovaním pravidiel správania sa s výnimkou prvého ročníka v MAT, zmysluplnou komunikáciou s učiteľkami i svojimi rovesníkmi. Len na jednej tretine hodín mali žiaci príležitosť rozvíjať si sociálne zručnosti v kooperatívnych činnostiach a preberali spoluzodpovednosť za plnenie úloh. Výsledky spoločnej práce vedeli prezentovať, ale príležitosť vysvetliť ich s využitím argumentov nedostali.

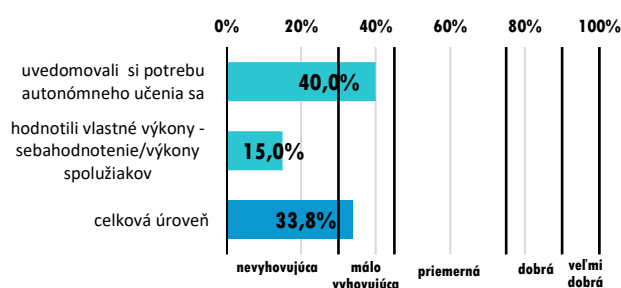
Graf 2 Rozvíjanie komunikačných kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v primárnom vzdelávaní

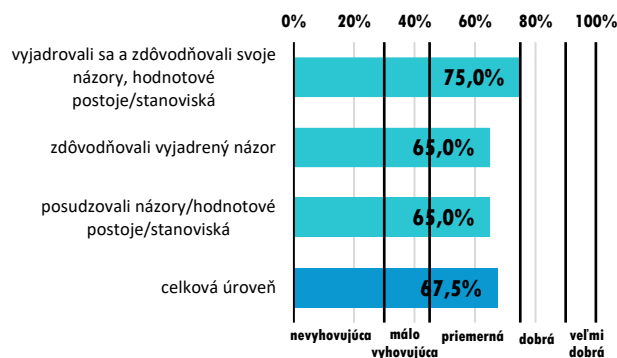
Graf 3 Rozvíjanie poznávacích kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v primárnom vzdelávaní

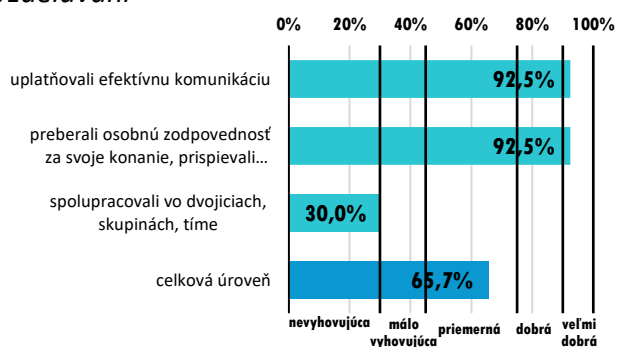
Graf 4 Rozvíjanie kompetencií k celoživotnému sa učeniu žiakov na sledovaných predmetoch v primárnom vzdelávaní

Graf 5 Rozvíjanie občianskych kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v primárnom vzdelávaní

Graf 6 Rozvíjanie sociálnych kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v primárnom vzdelávaní

Vyučovanie učiteľom

Podporné stimuly pre učenie sa každého žiaka zabezpečili učiteľky doplnujúcim výkladom, zadaním menšieho počtu úloh v pracovných listoch (ANJ) v závislosti od individuálnych schopností žiakov, akceptovaním ich tempa v učení, poskytnutím viac času na ich vypracovanie a prekonávať bariéry v učení im pomohla i pedagogická asistentka (PDA).

Žiakov neoboznámili s cieľmi vyučovania v predmete ANJ, čím im nevytvorili priestor na posudzovanie svojho výkonu vzhľadom k očakávaným výsledkom učenia sa. Žiakom nebola na žiadnej hodine poskytnutá možnosť výberu činností vzhľadom k ich individuálnym schopnostiam.

Na väčšine vyučovacích hodín učiteľky neumožnili žiakom využiť v procese učenia sa digitálne zručnosti pri práci s IKT. Využívaním materiálnych prostriedkov (pracovné listy, obrázky, makety, hodnotiace hárkky), ktoré boli vzhľadom k preberaným témam účelne aplikované vo všetkých fázach vyučovacích hodín, zabezpečovali názornosť a podporovali motiváciu žiakov. Záujem žiakov o učebné témy stimulovali kladením otvorených otázok.

Na väčšine hodín učiteľky uplatňovali **efektívne vyučovacie stratégie** umožňujúce aktívne učenie sa žiakov, najmä prostredníctvom zadávania úloh na rozvoj analytického myslenia, vytváraním príležitostí na hrové a manipulačné činnosti (MAT, ANJ, PDA), či pozorovanie preberaných javov s využitím vyučovacích programov (PDA). Vo väčšej miere pri upevňovaní a overovaní vedomostí a zručností využili formy skupinovej/párovej práce.

Účinnosť zvolených metód a foriem znižovalo sporadické zadávanie úloh na úrovni hodnotenia a tvorivosti. Vytváranie cudzojazyčného prostredia na všetkých vyučovacích hodinách ANJ zabezpečovalo predpoklady zlepšovania jazykových kompetencií žiakov v cieľovom jazyku. Takmer na všetkých hodinách prejavmi empatie, rešpektovaním rozdielov a osobitostí žiakov a kladením dôrazu na dodržiavanie dohodnutých pravidiel správania, učiteľky v triedach vytvárali **atmosféru istoty a psychického bezpečia**. Formatívne hodnotenie bolo uplatnené len na jednej hodine PDA, na väčšine hodín učiteľky neposkytli žiakom priebežnú spätnú väzbu umožňujúcu reguláciu postupov v ich učení sa.

Tabuľka 1 Hodnotenie úrovni sledovaných vyučovacích predmetov podľa vzdelávacích oblastí v primárnom vzdelávaní

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Úroveň
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	priemerná úroveň
	anglický jazyk	priemerná úroveň
Matematika a práca s informáciami	matematika	priemerná úroveň
Človek a príroda	prírodoveda	priemerná úroveň

Výrazné pozitíva

- efektívne využívanie materiálnych prostriedkov vo vyučovacom procese.

Oblasti vyžadujúce zlepšenie

- zadávanie otázok a úloh vyžadujúcich vyššie myšlienkové procesy na úrovni hodnotenia, tvorivosti,

- podnecovanie ku kritickému mysleniu, k zdôvodneniu a argumentácii,
- vytváranie priestoru na sebareflexiu a hodnotenie výkonov spolužiakov,
- vedenie žiakov k uvedomeniu si vlastných rozvojových možností prostredníctvom formatívneho hodnotenia.

Učenie sa žiakov v primárnom vzdelávaní bolo na priemernej úrovni.

NIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE

V nižšom strednom vzdelávaní bola zrealizovaná **hospitačná činnosť celkom** na **34** vyučovacích hodinách, z nich bolo vykonaných **8** hospitácií vo vyučovacom predmete **SJL, 5 v ANJ, 5 v MAT**. Vyučovacím predmetom **biológia (BIO)** bol sledovaný na **4** hodinách, **chémia (CHE)** na **3**, **geografia (GEG)** na **5** a **telesná a športová výchova (TSV)** na **4** vyučovacích hodinách.

Slovenský jazyk a literatúra

Učenie sa žiaka a vyučovanie učiteľom

Žiaci na väčšine vyučovacích hodín (VH) v ústnom jazykovom prejave preukázali veku primerané komunikačné spôsobilosti. V riadených rozhovoroch, v rámci skupinovej práce, počas frontálneho opakovania, prezentácie riešení úloh v učebnici, pracovnom liste, pri tabuli/interaktívnej tabuli⁹ sa prevažne vyjadrovali gramaticky a spisovne správne, k čomu prispievali i vyučujúci svojím kultivovaným jazykovým prejavom. Na podnecujúce otvorené otázky odpovedali pohotovo, vecne, zväčša celými vetami s využitím adekvátnej odbornej terminológie z literatúry i gramatiky. Rozvoj **komunikačných kompetencií** (64,5 %, Graf 7) bol podporovaný prácou so súvislým vecným/literárnym textom v printovej podobe alebo s nesúvislým textom (obrázky). Žiaci čítali zväčša porozumením, na základe motivujúcich výziev zo strany vyučujúcich dokázali identifikovať kľúčové slová, vyhľadať požadované informácie explicitne alebo implicitne vyplývajúce z textu, na väčšine hodín dokázali zistené fakty aj analyticky spracovať, ale len na 2 VH vyjadrili svoj hodnotiaci úsudok, čo znižovalo úroveň ich čitateľských zručností (59,4 %).

Poznávacie kompetencie (50,8 %; Graf 7) žiaci preukázali na všetkých sledovaných hodinách pri riešení úloh na rozvoj zapamätania a porozumenia, ako i pri úlohách na aplikáciu nadobudnutých vedomostí v známých i neznámých kontextoch. Vyššie myšlienkové procesy si na väčšine VH rozvíjali úlohami na analýzu (obsahová a formálna analýza textu, morfológický rozbor podstatných mien, vetný rozbor, nahradenie jednoslovných pomenovaní združeným a opačne), ktoré riešili prevažne samostatne. Na tretine VH žiaci preukázali i hodnotiace myslenie, pričom zväčša samostatne vedeli vyvodiť závery zo získaných údajov (sformulovať ponaučenie vyplývajúce z bájky, podľa obrázkov identifikovať nepriame pomenovania). Príležitosť prejať tvorivé myslenie nedostali, čo obmedzovalo možnosti rozvíjania ich kognitívnych zručností. Učitelia na polovici VH rešpektovaním pracovného tempa žiakov, poskytovaním individuálneho prístupu a dopĺňujúceho výkladu, prácou vo výkonovo heterogénnych skupinách, na 1 hodine podporou pedagogickej asistentky žiakovi so ZZ pri prekonávaní bariér v učení umožnili všetkým žiakom zažiť pocit úspechu.

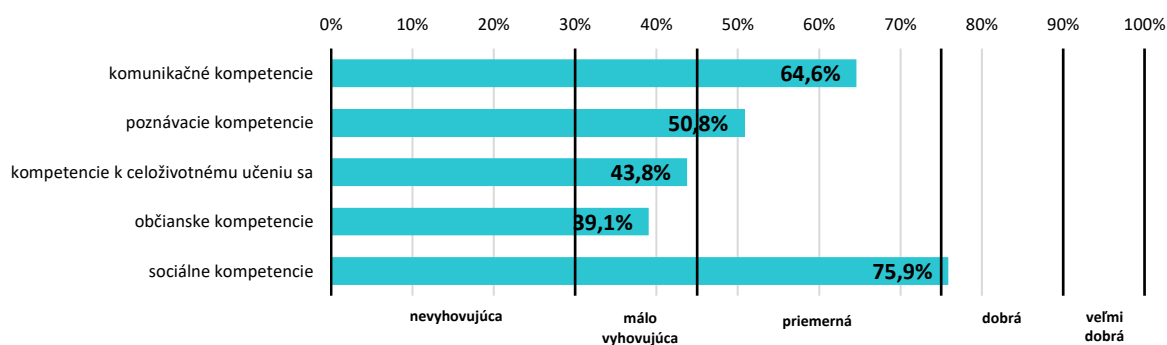
⁹ aplikácia Wordwall, interaktívne cvičenia

Žiaci v procese učenia sa boli motivovaní, aktívni a sústredení, pohotovo reagovali na podnety vyučujúcich. Uplatňované metódy a formy práce¹⁰ na polovici VH im umožnili preukázať kritické myslenie. V menšej miere dokázali samostatne identifikovať príčinu chýb a nájsť riešenie na ich opravu. Na štvrtine VH boli schopní vyjadriť, čo sa naučili, čo dosiahli a dosiahnuté výsledky prevažne dokázali i hodnotiť. V dôsledku absencie formatívneho hodnotenia a formulovania merateľných výchovno-vzdelávacích cieľov sa na polovici VH nevytvárali adekvátne podmienky na rozvíjanie **kompetencií k celoživotnému učeniu sa** žiakov (43,8 %; Graf 7).

Žiaci pri rozvíjaní **občianskych kompetencií** (39,1 %; Graf 7) na viac ako tretine VH pohotovo reagovali na podnetné otázky učiteľov, ochotne prezentovali svoje názory k učebným témam, aktívne počúvali a rešpektovali názory spolužiakov.

V procese vzdelávania sa žiaci správali kultúrne a kultivovane, uplatňovali efektívnu a zmysluplnú komunikáciu, čím prispievali k vytváraniu priaznivej klímy v triede. **Sociálne kompetencie** (75,9 %; Graf 7) na polovici VH prezentovali plnením úloh v skupinách/vo dvojiciach. Pri riešení spoločných zadaní väčšinou kooperovali, rešpektovali nastavené pravidlá, ale len ojedinele vedeli alebo boli podnecovaní k hodnoteniu spoločnej práce.

Graf 7 Celková úroveň posudzovaných kompetencií žiakov v predmete slovenský jazyk a literatúra v nižšom strednom vzdelávaní

Anglický jazyk, matematika, biológia, chémia, geografia, telesná a športová výchova

Učenie sa žiaka

Na všetkých vyučovacích hodinách žiaci preukázali veku primerané **komunikačné kompetencie** (Graf 8; 71,0 %). Vyjadrovali sa väčšinou plynule, v logickom slede a s využitím spisovnej i odbornej lexiky. Na väčšine z nich porozumeli súvislému (učebnice, pracovné listy, výukové programy) i nesúvislému (grafy, tabuľky, mapy, kartičky, pracovné zošity) ústnemu a počutému textu (posluchy dialógov v ANJ). V texte vedeli vyhľadať informácie, vysvetliť pojmy a na tretine hodín aj reprodukovať informácie z edukačných programov na interaktívnej tabuli. Hodnotiť text a zaujať k nemu vlastné stanovisko im bolo umožnené len na jednej hodine v predmete GEG a na jednej hodine ANJ, čo znižovalo rozvíjanie ich komunikačných spôsobilostí.

Na väčšine hodín prevažne samostatne vedeli vyriešiť úlohy na rozvoj zapamätania a porozumenia, aplikovať osvojené poznatky s využitím vlastných skúseností. Vyššie myšlienkové procesy si rozvíjali len na úrovni analýzy na dvoch tretinách hodín. Dokázali

¹⁰ brainstorming, pojmové mapy, didaktické hry, posudzovacie a usudzovacie otázky, práca vo dvojiciach a skupinách

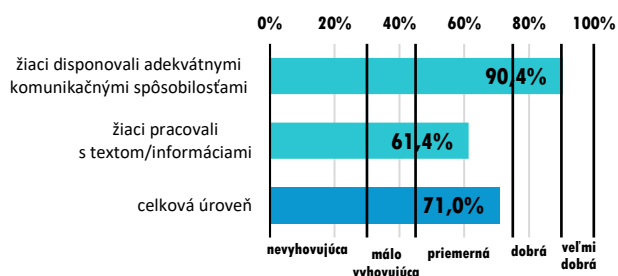
porovnať a zdôvodniť formuláciu otázok na počítateľné a nepočítateľné podstatné mená (ANJ), vykonať činnosti vyžadujúce vysoko koordinované aktivity, v prípravnej hre basketbalu preukázali taktické zručnosti (TSV). Žiaci VI.B (BIO) vedeli prevažne samostatne rozkladať komplexné informácie o liste, koreni, stonke, zvládli tiež porovnávať vzťahy medzi informáciami o význame a funkcii rastlinných orgánov či výžive rastlín. Na hodinách GEG analyzovali zhody a rozdiely medzi jednotlivými štátmi EÚ. Ani na jednej hodine nemali vytvorenú príležitosť na vyjadrenie stanoviska k preberaným témam, zhodnotenie situácie a navrhnutie možného riešenia problémov, čím si adekvátne nerozvíjali vyššie myšlienkové procesy na úrovni hodnotenia a tvorivosti, čo výrazne limitovalo rozvoj ich **poznávacích spôsobilostí** (Graf 9; 35,8 %).

Žiaci spontánne prejavovali záujem o individuálne i skupinové učebné činnosti a plnili pokyny učiteľov. V procese učenia sa však nedisponovali veku primeranými **kompetenciami k celoživotnému učeniu sa** (Graf 10; 37,5 %). Ich kvalitu limitoval nízky počet úloh na rozvoj vyšších myšlienkových procesov, kritického myslenia a nedostatočne využitá práca s chybou, pri ktorej žiaci často neboli podnecovaní k overovaniu správnosti svojich postupov v učení, k odhaleniu chyby a určenie jej príčiny. Príležitostí k samostatnej kontrole správnosti riešenia svojich postupov mali len na tretine hodín. Na väčšine hodín nepreukázali zručnosti vyhodnotiť svoj pokrok v učení sa, pomenovať svoje silné a slabé stránky, prípadne nedostatky v porozumení nového učiva alebo vyjadriť sa k práci rovesníkov. Schopnosti sebareflexie a hodnotenia rovesníckych výkonov prejavili ojedinele (MAT, ANJ, GEG).

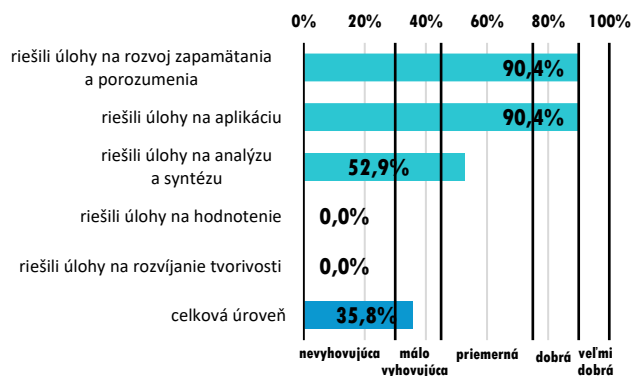
Žiaci v dialógoch s učiteľmi i medzi sebou vedeli vyjadriť svoje názory k učebným témam. Svoje hodnotové postoje dokázali obhájiť, stanoviská rovesníkov posudzovali s rešpektom, čím si rozvíjali **občianske kompetencie** (Graf 11; 96,9 %).

Žiaci sa slušne správali, akceptovali pravidlá správania, uplatňovali efektívnu komunikáciu s učiteľmi i medzi sebou navzájom, čím sa spolupodieľali na upevňovaní sociálnych kontaktov, vytvorení atmosféry bezpečia a príjemného pracovného prostredia. Na väčšine hodín si rozvíjali svoje **sociálne kompetencie** (Graf 12; 80,6 %) kooperáciou počas skupinovej a párovej práce, rešpektovali určené pravidlá skupinovej práce, čas na vypracovanie zadania a preberali spoluzodpovednosť za vlastnú činnosť. Výsledky svojej spoločnej práce väčšinou dokázali prezentovať, no zdôvodniť činnosť vedeli len na dvoch hodinách.

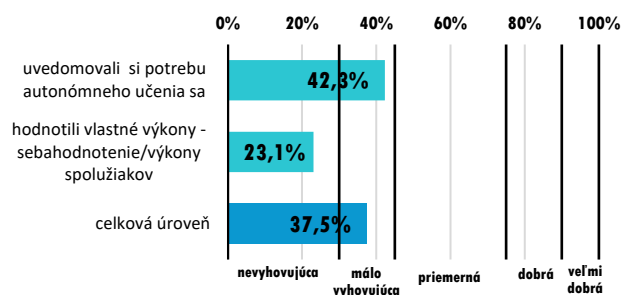
Graf 8 Rozvíjanie komunikačných kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v nižšom strednom vzdelávaní

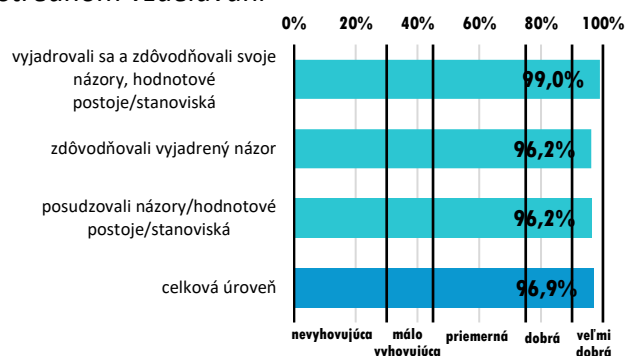
Graf 9 Rozvíjanie poznávacích kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v nižšom strednom vzdelávaní

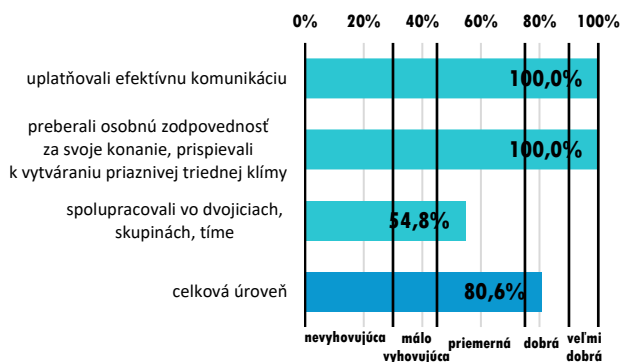
Graf 10 Rozvíjanie kompetencií k celoživotnému učeniu sa žiakov na sledovaných predmetoch v nižšom strednom vzdelávaní

Graf 11 Rozvíjanie občianskych kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v nižšom strednom vzdelávaní

Graf 12 Rozvíjanie sociálnych kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v nižšom strednom vzdelávaní

Vyučovanie učiteľom

Učitelia väčšinou poskytovali **podporné stimuly pre učenie sa každého žiaka** doplňujúcim výkladom i predĺžením času na vypracovanie úloh. Len na troch hodinách MAT umožnili žiakom výber činnosti na základe ich individuálnych schopností. Uplatňovaním zásady názornosti účelným využitím **materiálnych prostriedkov** (obrázky, svojpomocne vyrobené plagáty, mapy, minerály, laboratórne sklo, kartičky, postery s gramatickými časmi, športové náradie a náčinie), podnecovali ich predstavivosť a myšlienkovú postupnosť pri získavaní nových poznatkov. Vo výučbe ANJ a GEG vhodne využili prostriedky **IKT** (edukačné programy). **Efektívne vyučovacie stratégie** uplatnili na väčšine hodín, prostredníctvom metód (aktívna komunikácia medzi učiteľom a žiakom, motivačná demonštrácia, indukcia, analógia) a foriem práce (párová a skupinová práca, prezentovanie výsledkov kooperatívnej činnosti, žiacky experiment, pozorovanie) stimulovali žiakov k analyticko-syntetickému mysleniu, ale úlohy na rozvoj hodnotenia, kritického myslenia a tvorivosti žiakom nezadali.

Učitelia na všetkých vyučovacích hodinách zaisťovali optimálne pracovné podmienky pre všetkých žiakov, podporovali ich vzájomnú toleranciu a sebadôveru. **Formatívne hodnotenie** učebných výkonov žiakov na väčšine hodín neuplatnili, ich hodnotiace výroky boli málo motivujúce, klasifikáciu využili ojedinele a len výnimočne ju zdôvodnili. Prieběžným neoverovaním výchovno-vzdelávacích **cieľov** na väčšine hodín neumožnili viesť žiakov k sebareflexii a k porovnaniu vedomostí s ich optimálnou úrovňou.

Tabuľka 2 Hodnotenie úrovni sledovaných vyučovacích predmetov podľa vzdelávacích oblastí v nižšom strednom vzdelávaní

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Úroveň
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	priemerná úroveň
	anglický jazyk	priemerná úroveň
Človek a príroda	biológia	priemerná úroveň
	chémia	priemerná úroveň
Matematika a práca s informáciami	matematika	priemerná úroveň
Človek a spoločnosť	geografia	priemerná úroveň
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	priemerná úroveň

Oblasti vyžadujúce zlepšenie

- prehlbovanie poznávacích kompetencií žiakov zaraďovaním úloh a činností vyžadujúcich hodnotenie a tvorivosť,
- využívanie metód a foriem práce smerujúcich k rozvíjaniu kritického myslenia,
- prehlbovanie schopnosti posudzovať vlastný učebný výkon aj výkon spolužiakov,
- vedenie k zdôvodneniu a argumentácii pri prezentovaní výsledkov činnosti
- poskytovanie formatívneho hodnotenia.

Učenie sa žiakov v nižšom strednom vzdelávaní bolo na priemernej úrovni.

RIADENIE ŠKOLY

Škola uskutočňovala výchovu a vzdelávanie podľa inovovaného **školského vzdelávacieho programu (iŠkVP)** pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie. Bol vypracovaný v súlade s ustanoveniami školského zákona a obsahoval záznamy o uskutočnených zmenách i úpravách. Stanovené ciele školy boli identické s cieľmi aktuálneho znenia Štátneho vzdelávacieho programu (ŠVP). Vzhľadom k zadanému zameraniu¹¹, personálnemu a priestorovo-materiálnemu zabezpečeniu zodpovedali reálnym podmienkam školy. Predpoklady k ich napĺňaniu škola vytvárala úpravou učebného plánu ŠkVP, ponukou záujmových útvarov a organizovaním cielených mimovyučovacích aktivít. Rozvíjanie e-gramotnosti žiakov ako súčasť funkčnej gramotnosti škola podporovala zapojením do projektov Digiškola a Aktivizujúce metódy vo výchove - Manažment tabletovej učebne¹². Vo vyučovacom procese uplatňovanie deklarovaných stratégií k dosahovaniu cieľov nebolo v oblasti rozvíjania digitálnych zručností, kritického i tvorivého myslenia a vedenia žiakov k poznávaniu efektívnych spôsobov vlastného učenia sa dostatočne preukázané.

¹¹ príprava žiakov na život - rozhladeného, vytrvalého, schopného spolupracovať, motivovaného k celoživotnému vzdelávaniu

¹² v rámci Národného projektu „Elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva“

Učebný plán (UP) pre obidva stupne vzdelávania rešpektoval rámcový učebný plán (RUP) ŠVP. Jeho súčasťou boli vlastné poznámky k organizácii vyučovania. Modifikácia UP prostredníctvom **disponibilných hodín** zodpovedala zámerom školy a bola v súlade s príslušným ŠVP. V primárnom vzdelávaní boli využité na zvýšenie hodinovej dotácie v predmetoch SJL (2. až 4. ročník), MAT (1. a 2. ročník) bez rozšírenia ich obsahu a na zavedenie predmetu ANJ v 1. a 2. ročníku. V nižšom strednom vzdelávaní boli posilnené predmety SJL (7. ročník), ANJ (5. ročník), MAT (5. až 8. ročník), CHE (9. ročník), BIO (6. a 9. ročník), dejepis (9. ročník), GEG (6. ročník) a výtvarná výchova (5. a 6. ročník). V 7. až v 9. ročníku ich škola použila pre druhý cudzí jazyk (nemecký jazyk). Vo vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia bol v 8. ročníku pre žiakov, ktorí neprejavili záujem o druhý cudzí jazyk, ale o zvýšenie kvality osvojených jazykových zručností v anglickom jazyku vytvorený predmet konverzácia v ANJ a v 9. ročníku k upevneniu vedomostí predmet cvičenia zo SJL. S rovnakým zámerom bol v 9. ročníku aj do vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami zaradený predmet cvičenia z MAT. Na úpravu vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb škola disponibilné hodiny nevyužila.

Učebnými osnovami (UO) vyučovacích predmetov primárneho aj sekundárneho vzdelávania určených RUP boli vzdelávacie štandardy ŠVP. Pre novozavedené vyučovacie predmety mala škola samostatne vypracované UO s vymedzením cieľov, obsahových a výkonových štandardov. Obsahový štandard UO jednotlivých predmetov bol rozpracovaný do ročníkov podľa UP iŠkVP. V iŠkVP bol zapracovaný spôsob realizácie **prierezových tém** (PT) pre obidva stupne vzdelávania. V primárnom i nižšom strednom vzdelávaní tvorili integrovanú súčasť UO vyučovacích predmetov všetkých vzdelávacích oblastí. Ciele prierezových tém boli napĺňané aj neformálnou aplikáciou ich obsahu do realizácie samostatných organizačných foriem vzdelávania¹³, tematických týždňov, projektov, kurzov, krúžkovej činnosti a relevantných mimoškolských aktivít. K integrálnemu formovaniu osobnosti žiakov boli vytvárané podmienky aj implementovaním tém finančnej gramotnosti do obsahu vyučovania väčšiny predmetov, čo bolo počas hospitačnej činnosti školských inšpektorov preukázané len v primárnom vzdelávaní na 3 hodinách MAT.

Škola v iŠkVP deklarovala zabezpečovanie podmienok na výchovu a vzdelávanie žiakov so ŠVVP v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania. V škole sa vzdelávalo 22 zdravotne znevýhodnených žiakov, z toho bolo 13 žiakov s vývinovými poruchami učenia (VPU), z nich jeden zároveň aj zo SZP, 2 žiaci boli s mentálnou retardáciou (MR), 2 s narušenou komunikačnou schopnosťou (NKS), 1 žiačka s pervazívnou vývinovou poruchou bez mentálneho postihnutia a 4 žiaci s poruchou aktivity a pozornosti (ADHD).

Povinná dokumentácia žiakov so ŠVVP bola vedená komplexne a systematicky. Jej súčasťou boli individuálne vzdelávacie programy (IVP) žiakov, ktoré obsahovali úpravu podmienok vzdelávania (obsah, formy, metódy, úpravu prostredia a prístupy, spôsoby hodnotenia) na základe odporúčaní poradenských zariadení¹⁴. Ich kópia bola poskytnutá zákonným zástupcom žiakov so ŠVVP. Plnenie IVP vyhodnocovali príslušní učitelia dvakrát za školský rok na zasadnutiach pedagogickej rady a zistenia z hodnotenia učebných výsledkov zapracovali do IVP na ďalší školský rok.

V aktuálnom školskom roku boli trom žiakom so ŠVVP na základe písomnej žiadosti zákonných zástupcov, ich informovaného súhlasu a odporúčaní príslušných zariadení výchovného poradenstva a prevencie poskytnuté podporné opatrenia. Z toho dvom žiakom v plnom rozsahu a jednému len čiastočne z dôvodu nedostatočného personálneho zabezpečenia, pretože škola

---

¹³ didaktické hry, účelové cvičenia

¹⁴ CPP M. Rázusa 25, Lučenec, SCPP P. Rádayho 1857/2, Lučenec;

nezamestnávala školského špeciálneho pedagóga ani požadovaný počet pedagogických asistentov.

Z vyjadrenia vedenia školy vyplynulo, že pre žiakov so ŠVVP vytvárali podmienky na inkluzívne vzdelávanie prostredníctvom individuálneho, empatického a pozitívneho prístupu, rešpektovaním ich pracovného tempa, využitím učebných a kompenzačných pomôcok, niekedy i pomoci PA, čo bolo preukázané aj na pozorovaných hodinách. Pôsobenie pedagogickej asistentky na sledovaných hodinách malo pozitívny vplyv na činnosť a správanie žiakov, ktorým svojou pomocou (zjednodušovala/zopakovala výklad učiteľky, pomáhala pri príprave pomôcok na lavici žiaka, pri riešení úloh a práci v skupinách) pomáhala prekonávať bariéry v učení.

iŠkVP bol prerokovaný v pedagogickej rade a v rade školy, zákonní zástupcovia žiakov boli s ním oboznámení na triednych rodičovských združeníach, prístupný bol na webovom sídle školy, v printovej podobe na sekretariáte a u riaditeľa školy.

Škola viedla **pedagogickú a ďalšiu dokumentáciu** súvisiacu s procesom výchovy a vzdelávania, s jej organizáciou a riadením na tlačivách schválených ministerstvom školstva v súlade s platnými právnymi normami. V aktuálnom školskom roku boli triedne knihy vedené v elektronickej podobe. Zásadné dokumenty a interné predpisy boli prerokované a schválené v pedagogickej rade.

Vedenie školy so zameraním na zlepšovanie profesijných zručností a vedomostí **pedagogických zamestnancov** podporovalo ich **odborný rast**. Riaditeľ školy vydal po prerokovaní v pedagogickej rade a súhlase zriaďovateľa plán profesijného rozvoja pedagogických zamestnancov na obdobie 5 rokov, ktorého prílohu tvorili plány na jednotlivé školské roky. Obsahové zameranie vzdelávania korešpondovalo s cieľmi a potrebami školy a zohľadňovalo záujmy pedagógov. Za obdobie ostatných 2 rokov sa PZ prevažne dištančnou formou zúčastnili vzdelávacích aktivít z oblasti inklúzie, rozvíjania funkčných gramotností, transverzálnych zručností, bádateľsky orientovaného vzdelávania v prírodovedných predmetoch i digitálneho spracovania didaktických materiálov a ich využívania v edukačnom procese¹⁵. V aktuálnom školskom roku prebiehalo podľa vypracovaných plánov adaptačné vzdelávanie dvoch začínajúcich PZ (učiteľka primárneho vzdelávania, vychovávateľka ŠKD). V rámci projektu na podporu etického správania sa a hodnotového vzdelávania PZ absolvovali kurz informačná bezpečnosť poskytnutý spoločnosťou Info consult s.r.o. so sídlom v Lučenci, jedna učiteľka dištančné vzdelávanie v oblasti prírodovednej gramotnosti a digitalizácie vo výchovno-vzdelávacom procese¹⁶. Interné vzdelávanie škola zabezpečovala organizovaním aktualizácie vzdelávania v stanovenom rozsahu¹⁷. Vedúci zamestnanci viedli záznam o vzdelávacích aktivitách pedagógov, ale podľa vyjadrenia riaditeľa školy uplatňovanie získaných poznatkov a zručností učiteľov vo vyučovacom procese cielene nesledovali. V rozhovore tiež uviedol, že nere realizovali vzájomné odovzdávanie informácií z absolvovaných vzdelávaní, čo limitovalo ich dosah na zvyšovanie kvality procesov prebiehajúcich v škole. Aj keď podľa zistení školských inšpektorov nebol vždy proces vyučovania prispôsobený špecifickým potrebám a schopnostiam jednotlivých žiakov, na väčšine sledovaných hodín (79,6 %) sa pozitívny dopad vzdelávania zameraného na inovatívne a personalizované vyučovanie prejavil

---

¹⁵ Kultúra vzťahov v školskom prostredí; Inovatívne a personalizované vyučovanie; Inovatívne prístupy k rozvíjaniu čitateľskej gramotnosti; Hry a aktivity so zameraním na rozvíjanie osobnostných, komunikačných a sociálnych kompetencií detí v období mladšieho školského veku; Kanva- tvorba modernej infografiky ako grafická výpomoc učiteľa

¹⁶ prírodovedná gramotnosť učiteľov 2. stupňa, pokročilé funkcie školského informačného systému EduPage, pokročilá tvorba digitálnych a interaktívnych školiacich materiálov

¹⁷ Nové kurikulum

individuálnym prístupom a rešpektovaním pracovného tempa žiakov, v menšej miere využívaním diferencovaných úloh a v nižšom strednom vzdelávaní ojedinele aj umožnením slobodnej voľby žiakom pri výbere činností podľa ich individuálnych schopností a záujmu. Dobrá atmosféra na vyučovaní podporovaná vzájomne pozitívnymi vzťahmi medzi aktérmi edukácie takmer na všetkých hodinách (98,2 %) preukázala priaznivý vplyv vzdelávania zacieleného na kultúru vzťahov v školskom prostredí. Len na jednej hodine CHE bolo pri sprístupňovaní poznatkov pozorované využívanie priamej interakcie s javom alebo situáciou (pokus), čo nezodpovedalo dostatočnému aplikovaniu zámerov bádateľsky orientovaného vzdelávania v prírodovedných predmetoch.

Riaditeľ školy a jeho zástupkyňa realizovali vlastný profesijný rast v súlade s vypracovaným **plánom manažérskeho a pedagogického rozvoja vedúcich zamestnancov**. Riaditeľ školy sa zúčastňoval odborných seminárov „manažovanie základnej školy“ (ICV Košice), zástupkyňa riaditeľa školy absolvovala základný, v aktuálnom školskom roku aj rozširujúci program funkčného vzdelávania. Nadobudnuté poznatky a zručnosti prispievali k zlepšovaniu ich predpokladov na plnenie úloh pri riadení školy.

Výkon štátnej správy v prvom stupni riadenia bol realizovaný v súlade s ustanoveniami právnych predpisov. V aktuálnom školskom roku na základe rozhodnutia riaditeľa školy plnilo povinnú školskú dochádzku mimo územia Slovenskej republiky 25 žiakov, z nich jeden v predchádzajúcom školskom roku úspešne vykonal komisionálnu skúšku. S ňou súvisiaca dokumentácia obsahovala všetky požadované náležitosti. Jedna žiačka 6. ročníka mala zo zdravotných dôvodov povolené individuálne vzdelávanie¹⁸. Výchovné opatrenia boli zaznamenané v katalógových listoch žiakov.

Metodické združenie ani predmetové komisie neboli zriadené, **poradným orgánom** riaditeľa školy bola pedagogická rada, ktorá prerokúvala zmeny v pedagogických a školských dokumentoch, pedagogicko-organizačné otázky výchovy a vzdelávania, zaoberala sa vzdelávacími výsledkami a výchovnými problémami žiakov. Analýza zápisníc zo zasadnutí a ich príloh¹⁹ preukázala len štatistické vyhodnocovanie prospechu, správania a dochádzky žiakov, ich úspešnosti v kontrolných prácach i výsledkov externého testovania žiakov 9. ročníka (T9). Opatrenia na zlepšenie výchovno-vzdelávacích výsledkov z jednotlivých predmetov, výkonov žiakov v testoch T9 a vyhodnotenie ich pridanej hodnoty vo vzťahu k zvýšenej dotácii disponibilných hodín predmetov MAT a SJL zaznamenané neboli, čo znižovalo prínos pedagogickej rady ako nástroja riadenia.

Vnútrotný systém kontroly bol realizovaný podľa plánu kontrolnej a hospitačnej činnosti v dostatočnom rozsahu, so zameraním na všetky oblasti výchovno-vzdelávacej činnosti, s vymedzením sledovaných javov, určením metód, foriem kontroly a úloh rozpracovaných na jednotlivé mesiace. Úroveň vyučovania vedúci zamestnanci monitorovali priamym pozorovaním vyučovacích hodín. Predložené hospitačné záznamy za aktuálny aj predchádzajúci školský rok preukázali sledovanie kvality výchovno-vzdelávacieho procesu najmä z hľadiska činnosti učiteľa, činnosti žiaka bola pozornosť venovaná ojedinele. Pozorovací systém bol založený na celkovom bodovom hodnotení hodín, ale zistené nedostatky pri jednotlivých indikátoroch (znížený počet bodov) neboli konkretizované, neboli k nim prijímané opatrenia na ich odstránenie, čo výrazne znížilo účelnosť a účinnosť hospitačnej činnosti. S výsledkami boli učitelia oboznámení v pohospitačných rozhovoroch. V hodnotení edukačného procesu vedúcimi zamestnancami neboli zaznamenané oblasti vyžadujúce

---

¹⁸ vzdelávanie zabezpečené v stanovenom rozsahu

¹⁹ vyhodnocovacie tabuľky

zlepšenie, čo nezodpovedalo inšpekčným zisteniam, ktoré preukázali výraznejšie nedostatky najmä pri rozvíjaní poznávacích kompetencií žiakov a kompetencií k celoživotnému učeniu sa i v uplatňovaní hodnotenia. Poznatky z kontrolnej činnosti neboli zovšeobecňované a prezentované PZ, čím sa nevytváral predpoklad ich využitia na zmenu kvality výchovno-vzdelávacej činnosti školy.

Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia žiakov bol rozpracovaný v iškVP. Obsahoval informácie o hodnotení výsledkov výchovy a vzdelávania žiakov v jednotlivých predmetoch, vrátane hodnotenia kontrolných prác, diktátov a testov podľa jednotne schválených kritérií, ktoré akceptovali príslušný metodický pokyn na klasifikáciu a hodnotenie. Opatrenia vo výchove boli zverejnené v školskom poriadku. O prospechu a správaní boli zákonní zástupcovia žiakov informovaní na triednych rodičovských združeniach a prostredníctvom žiackej knižky. V prípade záškoláctva, mimoriadneho zhoršenia správania alebo prospechu žiakov im škola zasielala oznámenia cez EduPage, alebo uplatňovala možnosť osobných pohovorov. Po prerokovaní vnútorného systému kontroly a hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v pedagogickej rade boli s ním žiaci a ich zákonní zástupcovia preukázateľne oboznámení. Hoci škola deklarovala ako súčasť hodnotenia poskytovanie spätnej väzby žiakom o zvládnutí učiva, o jeho pokrokoch, ale aj nedostatkoch a postupoch pri ich odstraňovaní, formatívne hodnotenie, prípadne zdôvodnená klasifikácia boli uplatnené iba na 31,5 % sledovaných hodín.

Škola mala vypracované **kritéria hodnotenia pedagogických a odborných zamestnancov**. Vedenie školy vykonávalo ich hodnotenie v zmysle zákona raz ročne. Predložené písomné záznamy preukázali, že bolo uskutočnené v súlade s transparentne zadefinovanými kritériami. Riaditeľ školy v informačnom dotazníku uviedol, že sebahodnotenie školy považuje za užitočný nástroj zvyšovania jej kvality, nie za ďalšiu zbytočnú byrokratickú záťaž, ale **sebahodnotiace procesy** škola neuskutočňovala, čím boli limitované možnosti školy na identifikáciu silných a slabých stránok pri zvyšovaní jej kvality.

Z dotazníkov zadaných 25 PZ vyplynulo, že **klíma školy** bola uzavretá (príloha č. 1), charakterizovaná nedôverou medzi učiteľmi, ich slabou angažovanosťou. V dotazníku zameranom na **wellbeing**²⁰ sa všetci PZ vyjadrili, že cítili spoluzodpovednosť za činnosť školy, pričom väčšina (85,2 %) videla v učiteľskom povolání viac výhod ako nevýhod. Prácu na škole by takmer všetci (81,4 %) odporúčali ako dobré pracovné miesto, práca ich bavila a do práce sa zväčša tešili. Všetci v dotazníku deklarovali, že sa im darilo zaujať žiakov na vyučovacích hodinách, takmer všetkým (92,6 %) i dosahovať dodržiavanie pravidiel správania v triede, čo preukázali na väčšine sledovaných hodín. Hoci odpovedali, že ak žiaci niečomu nerozumeli, poskytli im alternatívne vysvetlenia (100 %) a prevažne aj, že sa im darí motivovať žiakov k rozvíjaniu vlastného potenciálu (92,6 %), skoro tretina žiakov (30,1 %) nepotvrdila ich cielené podporovanie osvojenia si a využívania efektívnych stratégií učenia, v dôsledku čoho si žiaci primerane neuviedomovali potrebu autonómneho učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobného rozvoja.

Nadmernú záťaž vyplývajúcu z rozsahu pracovných povinností vnímala negatívne takmer polovica z PZ (44,4%). Stres zo zodpovednosti za vzdelávacie výsledky žiakov pociťovalo 59,3 %, za riešenie výchovných problémov 63 % a nepriaznivý vplyv na zdravie pripustilo 37 % PZ. Podľa vyjadrenia riaditeľa školy upevňovali interpersonálne vzťahy na spoločných stretnutiach pri príležitosti osláv Dňa učiteľov, životných jubileí zamestnancov, na konci kalendárneho i školského roka.

---

²⁰ dotazník vyplnilo 27 pedagogických zamestnancov

Vzájomné **vzťahy medzi učiteľmi a žiakmi** boli posudzované na základe analýzy dotazníka zadaného 89 žiakom nižšieho stredného vzdelávania (Graf 13). Aj keď väčšina žiakov považovala učiteľov za tolerantných a chápaných (86,6 %), negatívnu skúsenosť s neadekvátnym správaním učiteľov vo forme kriku, ponižovania alebo zosmiešňovania malo 23,6 % žiakov. Menej ústretové sociálne vzťahy s učiteľmi sa prejavili aj v zápornej odpovedi viac ako tretiny žiakov (33,8 %) na otázku, či im učitelia umožňujú podieľať sa na rozhodnutiach, ktoré prispievajú k zlepšeniu práce školy. Nespokojnosť s mierou záujmu o ich záľuby a koníčky vyjadrila takmer polovica žiakov (48,3 %) a viac ako polovica nepotvrdila možnosť prediskutovať s učiteľmi svoje problémy (50,6 %), čo sa môže odrážať na budovaní vzťahov medzi učiteľmi a žiakmi.

Pozitívne sociálne vzťahy v triede (86,8 %) preukázala väčšina uvedením, že sa cítili byť prijatí svojimi spolužiakmi (86,5 %), trávili spolu i voľný čas (95,5 %), v triede tvorili dobrý kolektív i pomáhali si (78,7 %) a boli radi, že chodia do tejto školy (86,5 %). Negatívne vnímanie sociálnych vzťahov v triede ostatnými žiakmi a u väčšiny pociťovaný nezáujem o ich problémy mohli mať nepriaznivý vplyv na vytváranie klímy.

V oblasti zvládania problémov, stresu a motivovania k učeniu sa však viac ako tretina opýtaných (39,3 %) pociťovala na hodinách nervozitu a stres a takmer dve tretiny (65,2 %) prežívali aj napriek dobrej príprave na vyučovanie obavy zo zlých známok. Hoci si takmer všetci (89,9 %) mysleli, že dosiahnutie dobrých výsledkov im pomôže v lepšom uplatnení sa v živote, viac ako tretinu (37,1 %) učivo nebavilo a viac ako štvrtina (28,1 %) ho nepovažovala za dôležité pre ďalší život.

V odpovediach na otázky k uplatňovaniu efektívnych stratégií takmer tretina žiakov (29,2 %) nepotvrdila možnosť diskusie v škole a tým učiť sa akceptovať názory iných a hľadať argumenty. Podľa 75,3 % opýtaných učitelia robili vyučovanie zaujímavým, učili ich plánovať a organizovať si samostatne učenie (66,3 %), ale rozvíjanie metakognitívnych procesov bolo pozorované na menej ako polovici hodín (43,5 %). Väčšina respondentov odpovedala, že im učitelia poskytovali možnosť hodnotiť vlastnú prácu (78,6 %) a uplatňovali hodnotenie s dôrazom na podporu ich ďalšieho zlepšovania sa (79,8 %). K sebareflexii však boli podnecovaní len na polovici hospitovaných hodín a iba na menej ako tretine učitelia využívali formatívne hodnotenie, prípadne zdôvodnenú klasifikáciu.

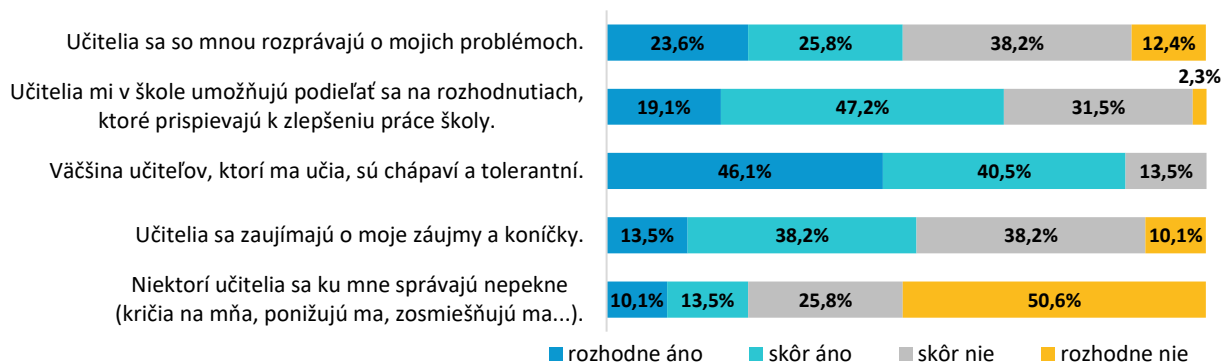
Partnerské vzťahy so zákonnými zástupcami žiakov boli podľa riaditeľa školy korektné. Spoluprácu a vzájomnú dôveru posilňovali formou osobných stretnutí, konzultáciami, súčinnosťou pri organizovaní školských akcií a mimoškolskými aktivitami ²¹. Budovanie vzťahov so zákonnými zástupcami žiakov potvrdili i vyučujúci menej úspešných žiakov (MÚŽ). V zadanom dotazníku uviedli, že vytvárali podmienky na spoluprácu a zapojenie rodičov do vyučovacieho procesu i mimoškolskej činnosti, proaktívne kontaktovali rodičov, aby boli informovaní o učebnom pokroku žiaka a zároveň súhlasili s tvrdením, že komunikácia s rodičmi MÚŽ je značne limitovaná ich nezaujmom.

---

²¹ Deň matiek, Vianočná akadémia, Športový deň, turistické podujatia do okolitej prírody, korčuľovanie na zimnom štadióne v Lučenci a pod.

Graf 13 Vzťahy medzi žiakmi a učiteľmi z pohľadu žiakov

Podľa výsledkov dotazníka týkajúceho sa **bezpečnosti školského prostredia** (BŠP) zadaného 91 žiakom nižšieho stredného vzdelávania žiaci vo veľkej miere boli radi, že chodia do tejto školy (86,9 %) kde na vyučovaní mohli vyjadriť svoj názor (83,6 %) a prestávky trávili najčastejšie rozhovormi so spolužiakmi (95,6 %). Viac ako polovica potvrdila i vyrušovanie a nerešpektovanie pokynov učiteľov počas vyučovania (51,7 %), či hádky a bitky medzi spolužiakmi (36,3 %). Väčšina žiakov považovala svojich učiteľov za dôsledných a spravodlivých pri riešení nevhodného správania (84,6 %), o pravidlách správania stanovených v školskom poriadku sa rozprávalo 83,5 % opýtaných a 63,7 % sa učilo ako sa majú správať v situáciách, keby ich niekto v triede alebo mimo školy zosmiešňoval, fyzicky napádal alebo im inak ubližoval. Bezpečne sa v škole cítila väčšina žiakov (85,8 %), ale menšia časť (4,4 %) zaznamenala prejavy správania sa vo forme fyzického ubližovania zo strany spolužiakov a ničenia vecí. Agresívne správanie zo strany spolužiakov priznalo 24,2 %, vysmievanie sa 15,4 %, ignorovanie 20,9 % a ohováranie 19,8 % žiakov. Ojedinele sa stretávali na sociálnych sieťach s ohováraním (8,8 %), vyhrážkami a zastráňovaním (1,1 %), alebo uverejňovaním zosmiešňujúcich fotografií či videí (4,4 %). Z odpovedí v dotazníku vyplynulo, že šikanovanie zažilo 29,8 % žiakov, najčastejšie v triede počas prestávky, pričom sa zdôverovali najmä rodičom, kamarátovi/kamarátke, no 7,7 % uviedlo, že nikomu. Svedkom šikanovania bolo 19,8 % žiakov, a to najviac počas prestávky v triede, na toalete a na chodbe, pričom zväčša nemali odvahu spolužiakovi pomôcť. Hoci zistenia školských inšpektorov potvrdili vytváranie atmosféry istoty a bezpečia na takmer všetkých sledovaných hodinách (98,2 %), žiakmi deklarovaný výskyt šikanovania v škole oslaboval ich pocit bezpečia a dôvery.

Riaditeľ školy i koordinátorka vo výchove a vzdelávaní sa vyjadrili, že v aktuálnom školskom roku riešili jav šikanovania v súčinnosti so zákonnými zástupcami žiakov a orgánom činným v trestnom konaní.

V školskom roku 2022/2023 škola evidovala **1 menej úspešnú žiačku (MÚŽ)** v primárnom vzdelávaní (1. ročník), ktorá bola hodnotená stupňom prospechu nedostatočný z 3 predmetov (SJL, MAT, PVD). V prvom polroku aktuálneho školského roka neprospeklo 11 žiakov nižšieho stredného vzdelávania, najčastejšie v predmetoch DEJ, MAT a SJL. Riaditeľ školy v riadenom rozhovore uviedol, že škola nemala vypracovaný systém včasného varovania v prospech žiakov ohrozených predčasným vypadnutím zo školského systému a na podporu menej úspešných žiakov, ale potvrdil záujem školy, aby čo najviac žiakov ukončilo 9. ročník a získalo nižšie stredné vzdelanie. Za najčastejšie dôvody slabých vzdelávacích výsledkov MÚŽ považoval ich nesprávne

postoje k učeniu sa, málo podnetné prostredie²², z ktorého pochádzali, ako i nepravidelnú dochádzku do školy, čo v dotazníku potvrdila väčšina vyučujúcich (87,5 %), ale len 25 % žiakov. K najúčinnejším opatreniam na zníženie počtu slabo prospievajúcich žiakov podľa RŠ patrili sústavné diagnostické pozorovanie²³, individuálny prístup, zapájanie žiakov do mimoškolských aktivít, komunikácia s ich zákonnými zástupcami, doučovanie a zapojenie školy do Projektu na kompenzáciu poplatku v školskom klube detí, vďaka ktorému žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia, resp. z rodín v hmotnej núdzi sa mohli zúčastňovať aktivít školského klubu detí. Podľa jeho vyjadrenia spôsoby práce s menej úspešnými žiakmi rozoberali učitelia vzájomne v neformálnych rozhovoroch, s výchovným poradcom, ale najmä na pedagogických radách, s čím v zadanom dotazníku súhlasili i učitelia a túto skutočnosť potvrdili i predložené zápisnice zo zasadnutí pedagogickej rady. Ďalej konštatoval, že všetkých PZ považuje za dostatočne pripravených a spôsobilých na vzdelávanie týchto žiakov. V minulom školskom roku sa v tejto oblasti vzdelávalo 28 PZ, vytváranie podmienok na ďalšie vzdelávanie v danej problematike v dotazníku potvrdili i vyučujúci MÚŽ. Aktuálne takéto vzdelávanie nikto nemal naplánované. V dotazníku pre PZ ako formu podpory MÚŽ všetci uviedli doučovanie, individuálny prístup, diferenciaciu úloh, využívanie formatívneho hodnotenia, väčšina z nich i spoluprácu s PA (62,5 %) a tiež vytváranie podmienok na rovesnícke učenie (87,5 %), ktoré však na hospitovaných hodinách nebolo pozorované. Zároveň však všetci deklarovali, že pri zavádzaní nového učiva najčastejšie volili frontálne vyučovanie. Väčšina žiakov vo svojich odpovediach potvrdila, že učitelia im poskytovali doplňujúci výklad/odpovede na ich otázky (75 %), polovica z nich súhlasila i s riešením iných úloh ako ostatní žiaci a poskytnutím vysvetlenia, kde robia chyby, v čom sa vedia zlepšiť, ale len v malej miere (25 %) potvrdili rovesnícke učenie, doučovanie, nedosvedčili spoluprácu s PA. S tvrdením väčšiny učiteľov, že informujú rodičov o ich pokroku v učení (87,5 %), súhlasila iba polovica žiakov. Aj keď škola nemala vypracovaný systém na podporu menej úspešných žiakov, podľa vyjadrenia riaditeľa školy prijaté opatrenia na zlepšenie výchovno-vzdelávacích výsledkov MÚŽ boli nastavené tak, aby účinne riešili ich problémy, čo potvrdil i nízky počet MÚŽ na konci školského roka v ostatných dvoch rokoch.

Z rozhovoru s riaditeľom školy a z analýzy predloženej dokumentácie²⁴ bola zrejماً úzka **spolupráca** so zriaďovateľom, radou školy, rodičovskou radou a občianskym združením (OZ) Paidagogikos založeným PZ a rodičmi žiakov. Škola v záujme skvalitnenia formálneho i neformálneho vzdelávania aktívne spolupracovala aj s CPP Lučenec, občianskym združením Inšpirácia a rôznymi inštitúciami v meste i jeho okolí. Ciele školy pomáhalo naplňovať tiež nadväzovanie kontaktov s ďalšími školami v meste, mestskou políciou, dobrovoľnými hasičmi. Zviditeľňovala sa aj zapájaním do mestských aktivít športového, spoločenského, kultúrneho a charitatívneho charakteru, svoju činnosť a úspechy prezentovala v mestských a regionálnych médiách²⁵, na svojom webovom sídle i facebookovej stránke.

Program vzdelávania na získanie nižšieho stredného vzdelania škola neorganizovala.

Podmienky na dosahovanie stanovených cieľov škola vytvárala aj organizovaním rôznych mimovyučovacích a mimoškolských aktivít, ktoré podporovali rozvoj osobnosti žiakov v súlade s deklarováým profilom absolventa. Boli zamerané najmä na prehľbovanie ich vedomostí a zručností, vytváranie kladného vzťahu k životnému prostrediu, zdravý životný štýl,

---

²² nevyhovujúce materiálne podmienky rodiny, nezájum rodičov o vzdelávacie výsledky, narušená štruktúra rodiny, rodina žijúca v sociálnom vylúčení

²³ vyučujúci, triedni učitelia, výchovný poradca

²⁴ Správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach za školský rok 2022/2023

²⁵ Mestské noviny Fiľakovské zvesti, regionálne noviny MY Novohrad, regionálna TV Local

posilňovanie vzájomných vzťahov, poznávanie regiónu a jeho tradícií. Pestrá ponuka záujmových útvarov²⁶ umožňovala žiakom rozvíjať ich nadanie a špecifické schopnosti. Počas predchádzajúceho školského roka boli účastníkmi viacerých predmetových olympiád, v ktorých získali popredné umiestnenie na okresnej úrovni. Úspešne reprezentovali školu v literárnych, matematických, environmentálnych, technických i športových súťažiach. Prostredníctvom zapájania sa do práce na tvorbe školského časopisu FajNovinky vlastnými príspevkami, prípravou relácií s aktuálnou tematikou do školského rozhlasu, prezentovaním školy a účasťou na kultúrnych vystúpeniach sa rozvíjala ich kreativita, formovalo sebavedomie a pozitívny postoj ku škole. Organizovanie plaveckého/lyžiarskeho kurzu, školy v prírode a týždenného denného tábora v rámci ŠKD počas letných prázdnin umožňovalo posilňovať zdravie a fyzickú zdatnosť žiakov bez prerušenia výchovy a vzdelávania a utužovať vzťahy v kolektíve.

Služby školy v rámci systému poradenstva a prevencie smerom k žiakom, ich zákonným zástupcom i pedagogickým zamestnancom zabezpečoval výchovný poradca (VP) vykonávajúci súčasne aj funkciu kariérového poradcu (KP) a školská koordinátorka prevencie. **Výchovný/kariérový poradca** spĺňal kvalifikačné predpoklady, mal stanovené konzultačné hodiny, znížený úväzok, upravený rozvrh hodín a na svoju činnosť vyčlenenú samostatnú miestnosť vybavenú s IKT s prístupom na internet. Vzdelávanie zamerané na výchovné/kariérové poradenstvo neabsolvoval, aktuálne informácie v tejto oblasti získaval na poradách výchovných a kariérových poradcov. V predloženej pláne práce výchovného poradcu na školský rok 2023/2024 boli rozpracované úlohy pre výchovné aj kariérové poradenstvo. V oblasti **výchovného poradenstva** koordinoval proces vzdelávania žiakov so ŠVVP, v spolupráci s triednymi učiteľmi vypracovával pre nich IVP. Jeho činnosť bola zameraná i na zabezpečenie primárnej prevencie a včasnej pedagogickej aj psychologickéj diagnostiky a na prípravu podkladov pre odborných zamestnancov poradenských zariadení. Napomáhal eliminovať edukačné bariéry, sústreďoval sa najmä na komplexné vedenie dokumentácie a komunikáciu so zákonnými zástupcami žiakov. Kládol dôraz na primárnu prevenciu a včasnú pedagogickú aj psychologickú diagnostiku. Pripravoval podklady pre odborných zamestnancov poradenských zariadení. Analýza dokumentácie potvrdila, že pri riešení výchovných problémov žiakov pravidelne spolupracoval s vedením, PZ školy i so zákonnými zástupcami žiakov, pričom navrhoval rôzne sankčné opatrenia, ale aj výchovné intervencie. Odpovede žiakov 8. a 9. ročníka v dotazníkoch len čiastočne poukázali na efektívnosť systému poskytovania poradenstva pri riešení osobnostných, vzdelávacích a sociálnych potrieb. Prevažne (86,8 %) vedeli, kto je výchovný poradca, 52,6 % z nich dosvedčilo, že sa na neho mohli obrátiť so svojimi problémami a 57,9 % respondentov potvrdilo záujem VP o ich problémy. Jeho služby pri riešení osobných/školských problémov²⁷ využilo iba 15,7 % respondentov. Väčšina opýtaných žiakov potvrdila, že VP sa s nimi rozpráva na rôzne témy²⁸. Osobné alebo školské problémy s ním väčšinou neriešili, pretože to nepotrebovali (79 %), takisto ani ich rodičia (55,3 %). VP záznamy o poskytovaní služieb žiakom, ich zákonným zástupcom nepredložil. Len malá časť (29 %) opýtaných žiakov potvrdila, že VP pre nich organizoval stretnutia s odborníkmi z rôznych oblastí, pričom z predloženej dokumentácie, z rozhovoru s koordinátorkou prevencie a vedením školy vyplynulo, že s cieľom eliminovať výskyt negatívnych prejavov správania žiakov sa VP podieľal na realizácii rôznych aktivít²⁹.

---

²⁶ športového, matematického, jazykového, remeselníckeho, umeleckého charakteru

²⁷ riešenie problémov s učením a vzťahov so spolužiakmi, informácie o ďalšom štúdiu

²⁸ o správaní, o vzťahoch so spolužiakmi v triede, o šikanovaní, závislosti a profesijnej orientácii

²⁹ prednáška pre žiakov 7. ročníka s okresným prokurátorom na tému IT kriminalita, kurz pre žiakov 8. a 9. ročníka na tému informačná bezpečnosť

V oblasti **kariérového poradenstva** pravidelne aktualizoval údaje v systéme Proforient, spolupracoval so strednými školami, poskytoval žiakom, triednym učiteľom a zákonným zástupcom 8. a 9. ročníka poradenskú a informačnú činnosť v oblasti profesijného rozvoja. Výsledky dotazníka KP zadaného tým istým žiakom 8. a 9. ročníka potvrdili, že takmer všetci (92,2 %) opýtaní považovali výber strednej školy za dôležitý krok vo svojom živote. Prevažná väčšina žiakov (89,5 %) vedela, kto z učiteľov je KP a 84, 2 % z nich považovalo za dôležité mať takého učiteľa v škole. Podľa výsledkov dotazníka osobného pohovoru s KP sa zúčastnilo iba 44,7 % žiakov a 50 % ich rodičov, avšak KP nepredložil písomné záznamy o poskytovaní konzultácie žiakom a ich zákonným zástupcom. Z analýzy plánu práce KP na aktuálny školský rok a z rozhovoru s ním vyplynulo, že v rámci programu Ja a moja kariéra žiaci 8. ročníka absolvovali 1. modul zameraný na sebazpoznanie, žiaci 9. ročníka 2. modul - diagnostiku na zisťovanie schopností a osobnostných predpokladov pre výber povolania realizovanú odborným zamestnancom CPP v Lučenci, ktorý s jej výsledkami následne oboznamoval žiakov aj ich zákonných zástupcov. Možnosť vykonať viacero testov, pomocou ktorých sa dozvedeli, aké profesie/povolania sú pre nich vhodné potvrdilo 47,4 % žiakov a poskytnuté informácie o možnostiach ďalšieho štúdia (aj o duálnom vzdelávaní) zo strany KP len 23,7 % z nich považovalo za úplné alebo postačujúce.

Preveniu šikanovania, drogových závislostí a ďalších sociálno-patologických javov v spolupráci s vedením školy, výchovným poradcom, PZ a triednymi učiteľmi zastrešovala **školská koordinátorka prevencie**. Z rozhovoru s ňou a z analýzy plánu koordinátorky prevencie na aktuálny školský rok vyplynulo, že s cieľom predchádzania vzniku nežiadúcich prejavov žiakov uskutočňovala v kooperácii s vyučujúcimi a rôznymi organizáciami³⁰ besedy na triednických hodinách (na témy agresivita, šikanovanie, práva dieťaťa), didaktické hry (prevencia stresu), prednášky, tematické dni a týždne zamerané na zdravý životný štýl (Deň mlieka), ochranu životného prostredia (Deň Zeme), používanie drog, fajčenie³¹, sexuálnu výchovu (beseda s odborným zamestnancom CPP v Lučenci), ale monitoring zameraný na prevenciu a odhaľovanie negatívnych javov v správaní žiakov a príznakov šikanovania v aktuálnom školskom roku nerealizovala. Správanie žiakov škola monitorovala priebežne počas dozorov na chodbách, v školskej jedálni, na mimoškolských podujatiach. Zaznamenané boli menšie hádky, nehody medzi žiakmi, posmievanie sa, zosmiešňovanie spolužiakov, ktoré riešili pohovormi s konkrétnymi žiakmi a ich zákonnými zástupcami, čo potvrdili aj predložené zápisy zo stretnutí. V aktuálnom školskom roku riešili agresívne správanie³² jedného žiaka voči spolužiakovi, pri ktorom postupovali podľa interných predpisov a platnej legislatívy.

Na škole pôsobila **pedagogická asistentka** (PA), ktorá pomáhala vytvárať podmienky na elimináciu problémov v učení žiakov so ŠVVP a zabezpečenie inkluzívneho prístupu vo vzdelávaní. V spolupráci s učiteľmi hľadala účinné stratégie na rozvoj ich potenciálu, poskytovaním pomoci umožňovala žiakom zvládať kladené požiadavky. Jej činnosť bola výrazne limitovaná tým, že pracovala na škole v tejto pozícii ako jediný zamestnanec.

Vzhľadom k počtu žiakov, vrátane žiakov so ŠVVP, neboli služby školy personálne dostatočne zabezpečené, čo negatívne ovplyvňovalo ich úroveň.

---

³⁰ colná správa, Stredná zdravotná škola v Lučenci, CPP v Lučenci, Okresná prokuratúra v Lučenci, Info consult Lučenec

³¹ prednáška rodičom na zasadnutiach ZRŠ pod názvom „ Drogy, ich prejavy, konzumácia a riešenie prípadných problémov, práca s učebnicou Nenič svoje múdre telo na triednických hodinách, výtvarná súťaž, Týždeň boja proti drogám

³² kopnutie, úder do tváre

Riadenie školy bolo na dobrej úrovni.

PODMIENKY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Riaditeľ školy a jeho zástupkyňa spĺňali kvalifikačné predpoklady a požiadavky na výkon riadiacej funkcie. Výchovno-vzdelávací proces zabezpečovali kvalifikovaní pedagogickí zamestnanci, čo vytváralo predpoklady na zabezpečenie jeho požadovanej úrovne. Celková odbornosť vyučovania bola 84,5 %. Na prvom stupni bolo odborne odučených 90,7 % hodín³³, na druhom stupni 80,9 % hodín³⁴.

Škola disponovala adekvátnymi **vnútornými i vonkajšími priestormi**, ktoré vo vzťahu k počtu žiakov umožňovali plnenie vzdelávacích štandardov jednotlivých predmetov. V troch budovách sa nachádzali kmeňové učebne pre žiakov 1. – 9. ročníka s vhodným školským nábytkom, dve samostatné oddelenia školského klubu detí³⁵, telocvičňa so šatňami a sprchami, posilňovňa, školská kuchyňa s jedálňou, kancelárie vedenia školy, dve zborovne a školský bufet. Vybavenie tried oddychovými kútikmi poskytovalo žiakom priestor na zmenu činnosti a relaxáciu. Vhodné priestory na vyučovanie predmetu technika (drevodielňa, kovodielňa, cvičná kuchynka) vyvíjali podmienky na rozvíjanie manuálnych zručností žiakov. K zaisteniu aktívnejšieho osvojovania vedomostí prostredníctvom praktického a názorného vyučovania prispelo zriadenie **odborných učební**³⁶. Boli využívané podľa rozvrhov a prevádzkových poriadkov. Školská knižnica priebežne dopĺňaná novými titulmi podporovala žiakov k čítaniu kníh a ich čitateľskú gramotnosť. Učebne a chodby boli esteticky upravené, vybavené informatívnymi tabuľami a žiackymi prácami. V exteriéri školy bolo asfaltové basketbalové ihrisko, bežecká dráha, guľový sektor, doskočisko a minifutbalové ihrisko s umelým trávnikom využívané nielen na vyučovanie TSV, ale aj na činnosti žiakov v ŠKD. Školská záhrada s 3 skleníkami umožňovali žiakom osvojovať si základné pracovné zručnosti pri jednoduchých pestovateľských činnostiach. Oddychové zóny s lavičkami slúžili aj k realizácii zážitkového vyučovania. Bezbariérový prístup zabezpečoval schodolez pre imobilné osoby. K zaisteniu bezpečnosti prispieval kamerový systém verejných priestorov. Školskú telocvičňu a multifunkčné ihrisko škola prenajímala športovým klubom v meste, prístup na ihrisko mala vo vyhradených popoludňajších hodinách aj verejnosť.

Škola disponovala primeraným **materiálno-technickým vybavením** i dostatočným množstvom **učebníc a učebných textov** schválených ministerstvom školstva. Kabinety boli podľa učiteľov primerane vybavené učebnými pomôckami. Na väčšine hospitovaných hodín (96,3 %) učitelia vhodne a účelne využívali materiálne prostriedky³⁷. Telocvičňa, školské dielne a kuchynka s dostatočným vybavením náradia a náčinia vytvárali podmienky na vyučovanie predmetov TSV a technika. Funkčné vybavenie³⁸ tried a odborných učební vytváralo vhodné podmienky na edukáciu, prispievalo k modernizácii vyučovacieho procesu a rozvíjaniu digitálnych zručností žiakov. Pripojenie na internet zabezpečovalo používanie IKT prostriedkov počas edukácie, na sledovaných hodinách boli však zmysluplne využívané len v menšej miere (29,6 %). Z rozhovorov s vedením školy, učiteľmi a PA vyplynulo, že žiaci so ZZ mali k dispozícii

³³ neodborne predmet informatika, čiastočne odborne ANJ (45,45 %)

³⁴ neodborne predmet občianska náuka, čiastočne odborne predmety technika (13,33 %), etická výchova (33,33 %), ANJ (58,89 %), informatika (61,54 %), fyzika (66,67 %), chémia (66,67 %).

³⁵ ostatné oddelenia zriadené v kmeňových triedach 1. stupňa

³⁶ 2 multimediálne učebne, učebňa cudzích jazykov, odborné učebne na výučbu predmetov FYZ, CHE, VYV

³⁷ napr. didaktické karty, plagáty s gramatickými väzbami, obrazový materiál, nástenné mapy, na 1. stupni hračky, makety a bábky

³⁸ dataprojektory, niektoré triedy interaktívne tabule, učiteľské notebooky, počítače, tablety, tlačiareň, CD prehrávače, reproduktory, magnetické tabule

kompenzačné pomôcky (prehľady vzorcov, gramatické tabuľky). Materiálno-technické vybavenie vytváralo predpoklady pre aktivizáciu i činnostné učenie sa žiakov a plnenie vzdelávacích štandardov.

Riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade a rade školy vydal a zverejnil **školský poriadok** vypracovaný v súlade s právnym predpisom. Žiaci boli s jeho obsahom preukázateľne oboznámení v úvode školského roka a PZ na pedagogickej rade. Väčšina žiakov (83,5 %) v dotazníku potvrdila, že s učiteľmi diskutovali o pravidlách správania sa stanovených v školskom poriadku. Analýza príslušnej dokumentácie preukázala, že zákonní zástupcovia boli o ňom informovaní na triednych rodičovských združeníach a verejnosti bol prístupný na webovom sídle školy. V predchádzajúcom školskom roku žiaci školy vymeškali spolu 54 132 ospravedlnených hodín s priemerom na žiaka 149,12 a 43 neospravedlnených hodín (z toho 39 na 2. stupni) s priemerom 0,12 hodiny. Žiadny žiak nevymeškal neospravedlnene viac ako 15 vyučovacích hodín v mesiaci. Väčšina oslovených žiakov v dotazníku³⁹ nesúhlasila s tvrdením, že by vymeškávali vyučovanie neodôvodnene (92,3 %), zo strachu z učiteľa (97,8 %), prípadne spolužiaka (94,5 %). Pravidlá hodnotenia správania zahrnuté do školského poriadku škola uplatňovala pri udeľovaní **výchovných opatrení**. V súlade s nimi bolo za 2. polrok udelených 12 pochvál za úspešnú reprezentáciu školy a 2 pokarhania za porušovanie školského poriadku. Dôvodom udelenia zníženej známky 2. stupňa jednému žiakovi (ZZ) zo správania bolo zanedbávanie povinnej školskej dochádzky. V 1. polroku aktuálneho školského roka bola jednému žiakovi znížená známka zo správania na stupeň 4 za fyzické napadnutia spolužiaka, ktoré bolo riešené v súčinnosti s policajným oddelením. Riaditeľ školy v rozhovore potvrdil účinnosť väčšiny výchovných opatrení. Dôsledným vedením žiakov k dodržiavaniu školského poriadku, pravidiel bezpečného správania a ochrany zdravia a prevenciou rizík škola vytvárala podmienky na eliminovanie negatívnych prejavov v správaní sa žiakov.

V škole nebol ustanovený **školský parlament**, čo neumožňovalo žiakom participovať na činnosti školy.

V organizácii vyučovania boli zabezpečené fyziologické, psychické, hygienické požiadavky a potreby žiakov. Bol dodržaný stanovený začiatok a koniec vyučovania, dĺžka vyučovacích hodín a organizácia prestávok. Dokumentácia výletov, exkurzii, lyžiarskeho a plaveckého kurzu, školy v prírode, iných hromadných mimoškolských akcií obsahovala všetky požadované náležitosti a tiež poučenie žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia a informované súhlasy zákonných zástupcov žiakov. Škola viedla evidenciu úrazov a sťažností.

Podmienky výchovy a vzdelávania boli na veľmi dobrej úrovni.

2 ZÁVERY

PROCES VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Výrazným pozitívom vyučovacieho procesu bolo zapájanie sa žiakov do procesu učenia sa aktívnou činnosťou, v primárnom vzdelávaní podporované na všetkých sledovaných hodinách účelným využívaním materiálnych prostriedkov zabezpečujúcich názornosť a manipuláciu.

Na väčšine hodín žiaci preukázali adekvátne komunikačné spôsobilosti v ústnom i písomnom vyjadrovaní. S učiteľmi i vzájomne medzi sebou komunikovali na požadovanej úrovni s využitím primerane rozvinutej slovnej zásoby a prevažne so spisovným a gramaticky správnym vyjadrovaním v materinskom aj cudzom jazyku (ANJ). Rozvíjanie ich čitateľskej gramotnosti

---

³⁹ dotazník BŠP vyplnilo 104 žiakov nižšieho stredného vzdelávania

a s tým súvisiacich *komunikačných kompetencií* bolo pri práci s textom limitované iba zriedkavým podnecovaním k jeho kritickému hodnoteniu⁴⁰. **Slabou stránkou** edukácie sa ukázalo nedostatočné rozvíjanie vyšších myšlienkových procesov na úrovni hodnotenia a tvorivosti, ktoré výrazne obmedzovalo možnosti prehlbovania *poznávacích kompetencií* žiakov a determinovalo aj rozvíjania ich kritického myslenia. **Zlepšenie** si vyžaduje aj rozvíjanie schopnosti reflexie vlastných a rovesníckych výkonov. V oblasti rozvoja *kompetencií k celoživotnému učeniu sa* žiaci len málokedy dostali príležitosť hodnotiť úspešnosť spolužiakov a aj v dôsledku častého neoboznamovania s cieľom vyučovania nedokázali vždy primerane posúdiť svoj pokrok v učení, prípadne pomenovať svoje nedostatky. Iba sporadické uplatňovanie formatívneho hodnotenia ich tiež dostatočne nestimulovalo k zlepšovaniu sa prostredníctvom sebaregulácie. V procese učenia sa preukázali náležité *občianske kompetencie* bez prejavov intolerancie. Pri rozvíjaní *sociálnych kompetencií* v kooperatívnych činnostiach nie vždy dostali možnosť prezentovať a obhajovať výsledky spoločnej práce.

Výrazné pozitíva

- efektívne využívanie materiálnych prostriedkov vo vyučovacom procese (primárne vzdelávanie).

Oblasti vyžadujúce zlepšenie

- prehlbovanie poznávacích kompetencií žiakov zaraďovaním úloh a činností vyžadujúcich vyššie myšlienkové operácie na úrovni hodnotenia a tvorivosti,
- využívanie metód a foriem práce smerujúcich k rozvíjaniu kritického myslenia žiakov, k schopnosti zdôvodnenia a argumentácie pri prezentovaní výsledkov činnosti,
- podnecovanie žiakov k uvedomeniu si potreby sebaregulácie vytváraním priestoru na sebareflexiu a poskytovaním formatívneho hodnotenia.

Učenie sa žiakov v primárnom vzdelávaní bolo na priemernej úrovni.

Učenie sa žiakov v nižšom strednom vzdelávaní bolo na priemernej úrovni.

RIADENIE ŠKOLY

iŠkVP bol vypracovaný v súlade so ŠVP. Vytváral vzdelávacie príležitosti pre všetkých žiakov, vrátane žiakov so ŠVVP. K napĺňaniu reálne stanovených cieľov prispievala modifikácia UP, mimovyučovacie i mimoškolské aktivity. Zabezpečenie podmienok na výchovu a vzdelávanie žiakov so ŠVVP v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania bolo limitované absenciou školského špeciálneho pedagóga a nedostatočným počtom PA.

Pedagogická a ďalšia dokumentácia školy súvisiaca s procesmi prebiehajúcimi v škole, plnením jej zámerov a riadením bola vedená náležitým spôsobom.

Vedenie školy podporovalo **odborný rast pedagogických zamestnancov**, ale premietnutie získaných poznatkov z absolvovaných vzdelávaní do kvality edukácie nemonitorovalo. Zistenia školských inšpektorov preukázali na väčšine hospitovaných hodín pozitívny dopad vzdelávania v poskytovaní podporných stimulov, ústretovými vzťahmi medzi aktérmi edukácie, ale len minimálne v aplikovaní bádateľských aktivít v prírodovedných predmetoch. Vzdelávanie

---

⁴⁰ v nižšom strednom vzdelávaní uplatnené len na 2 hodinách SJL

vedúcich zamestnancov školy prispievalo k zlepšovaniu ich predpokladov na plnenie úloh pri riadení školy. **Výkon štátnej správy** v prvom stupni bol v súlade s príslušnými ustanoveniami právneho predpisu. Metodické združenie ani predmetové komisie neboli zriadené, **poradným orgánom** riaditeľa školy bola pedagogická rada. Jej prínos k riešeniu výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov znižovalo neprijímanie opatrení na ich zlepšovanie. Pri hodnotení žiakov a pedagogických zamestnancov škola postupovala podľa stanovených kritérií. Zlepšenie si vyžaduje realizácia **kontrolnej činnosti**. Bola plánovaná a uskutočňovaná vo všetkých oblastiach výchovy a vzdelávania, ale jej účinnosť na zvyšovanie efektívnosti fungovania školy a jej skvalitňovanie bola výrazne znižovaná neprijímaním opatrení na odstránenie zistených nedostatkov i absenciou zovšeobecňovania a prezentovania jej výsledkov PZ. Nerealizovanie **sebahodnotiacich procesov** obmedzovalo možnosti školy na identifikáciu svojich silných a slabých stránok pri zvyšovaní jej kvality. **Klíma školy** bola uzavretá, charakterizovaná nedôverou medzi učiteľmi, ich slabou angažovanosťou, pričom menej ústretové vzťahy s učiteľmi potvrdili v dotazníku aj žiaci. Napriek tomu výsledky dotazníkov poukázali u PZ i u žiakov na pocit spolupatričnosti a spokojnosti so školou. Bezpečne sa v škole cítila väčšina žiakov, vytváranie atmosféry istoty a psychického bezpečia vo vzdelávacom procese preukázali aj zistenia školskej inšpekcie. Účinnosť prijatých opatrení na zlepšenie výchovno-vzdelávacích výsledkov **menej úspešných žiakov** sa prejavila v nízkom počte neprospeievajúcich žiakov. Podmienky k dosahovaniu stanovených cieľov škola vytvárala aj aktívnou spolupracou so zriaďovateľom, orgánmi školskej samosprávy, zákonnými zástupcami žiakov, rôznymi organizáciami a inštitúciami. Efektivitu poskytovaného systému poradenstva negatívne ovplyvňovalo nedostatočné personálne zabezpečenie v oblasti **služieb školy**.

Riadenie školy bolo na dobrej úrovni.

PODMIENKY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Zodpovedajúce **kvalifikačné predpoklady** vedenia školy i ostatných PZ a odbornosť vyučovania (84,5 %) vytvárali predpoklady na zabezpečenie požadovanej úrovne edukačného procesu. Estetické a vzhľadom k počtu žiakov adekvátne **vnútorné i vonkajšie priestory** školy umožňovali realizovať výchovu a vzdelávanie v súlade s iŠkVP. Zriadenie odborných učební, náležitých priestorov na rozvíjanie manuálnych/praktických zručností a pohybových predpokladov žiakov ako aj **materiálne a technické vybavenie** umožňovali napĺňanie vzdelávacích štandardov prostredníctvom získavania nových poznatkov názorným spôsobom a vlastnou činnosťou. Zmysluplné využívanie IKT žiakmi však nebolo v dostatočnej miere preukázané. Dôsledným vedením k dodržiavaniu školského poriadku, pravidiel bezpečného správania a ochrany zdravia a prevenciou rizík boli eliminované negatívne prejavy v ich správaní.

Podmienky výchovy a vzdelávania boli na veľmi dobrej úrovni

Komparácia záverov z komplexnej inšpekcie uskutočnenej v školskom roku 2011/2012 s aktuálnymi zisteniami preukázala zotrvanie priemernej úrovne vyučovacieho procesu v primárnom vzdelávaní, v nižšom strednom vzdelávaní bol z dôvodu výraznejších nedostatkov v rozvíjaní poznávacích a celoživotných kompetencií zaznamenaný pokles z dobrej úrovne na priemernú. Riadenie školy, napriek tomu, že jej klíma sa podľa výsledkov dotazníka zadaného PZ zmenila na uzavretú a služby školy ohľadom k personálne nedostatočnému zabezpečeniu boli málo vyhovujúce, zostalo na dobrej úrovni. Podmienky výchovno-vzdelávacieho procesu si vzhľadom na kvalifikovanosť PZ a odbornosť vyučovania, zabezpečenie adekvátnych

priestorových a materiálno-technických podmienok vytvárajúcich predpoklady na napĺňanie strategických cieľov školy zachovali veľmi dobrú úroveň.

Školská inšpekcia na hodnotenie škôl/školských zariadení používa tieto hodnotiace výrazy:

veľmi dobrý	výrazná prevaha pozitív, drobné formálne nedostatky, mimoriadna úroveň
dobrý	prevaha pozitív, formálne, menej významné vecné nedostatky, nadpriemerná úroveň
priemerný	vyrovnanosť pozitív a negatív, priemerná úroveň
málo vyhovujúci	prevaha negatív, výrazné nedostatky, citeľne slabé miesta, podpriemerná úroveň
nevychovujúci	výrazná prevaha negatív, zásadné nedostatky ohrozujúce priebeh výchovy a vzdelávania

otvorená klíma školy

je charakterizovaná vzájomnou dôverou v učiteľskom zbore, súdržnosťou kolektívu, angažovanosťou učiteľov, demokratickým štýlom riadenia školy, pričom systém riadenia je pevný a stabilný

uzavretá klíma školy

je charakteristická nedôverou medzi učiteľmi a ich slabou angažovanosťou; v riadení školy je cítiť formalizmus, riaditeľ si udržiava odstup, chod školy a smerovanie školy sú učiteľom nejasné

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. odporúča

- zamerať kontrolnú činnosť vo vyučovaní na vedenie žiakov k zodpovednosti za vlastný proces učenia sa uplatňovaním formatívneho hodnotenia a sebahodnotenia, na využívanie foriem a metód smerujúcich k rozvíjaniu kritického myslenia a vyšších myšlienkových procesov na úrovni hodnotenia a tvorivosti, na personalizovanie procesu výučby umožnením výberu úloh/činností žiakom vzhľadom na ich individuálne schopnosti,
- k zisteniam z kontrolnej činnosti prijímať opatrenia, ich akceptovanie následne kontrolovať, výsledky zovšeobecňovať na zasadnutí pedagogickej rady a využívať ich k plánovaniu ďalších postupov na zlepšovanie úrovne školy,
- zabezpečiť personálne obsadenie školského špeciálneho pedagóga a dostatočného počtu pedagogických asistentov vzhľadom na zvýšený počet žiakov so ŠVVP a deklarovany princíp inkluzívneho vzdelávania,
- monitorovať a vyhodnocovať sociálnu klímu v triedach s cieľom včasného odhalenia negatívnych javov v správaní žiakov,
- zefektívniť systém poskytovania poradenstva pri riešení osobnostných, vzdelávacích a sociálnych potrieb žiakov vytvorením pozície kariérového poradcu.

PÍ SOMNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII:

1. Inovovaný školský vzdelávací program, UO, UP;
2. školský poriadok;
3. správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach školy a školského zariadenia za školský rok 2022/2023;
4. triedne knihy, triedne výkazy, katalógové listy žiakov, systém hodnotenia žiakov;
5. dokumentácia žiakov so ŠVVP;
6. rozhodnutia vydané riaditeľom školy, protokoly o komisionálnej skúške;
7. zápisnice zo zasadnutí pedagogickej rady, rady školy 2023/2024, triednych rodičovských združení;
8. plány výchovného poradcu, koordinátorky vo výchove a vzdelávaní;
9. plán profesijného rozvoja pedagogických zamestnancov (november 2019 – november 2024); ročný plán vzdelávania pedagogických zamestnancov; plán manažérskeho a pedagogického rozvoja vedúcich zamestnancov, prehľad absolvovaných vzdelávaní;
10. plán kontrolnej činnosti a hospitačnej činnosti v školskom roku 2023/2024, záznamy z kontrolnej činnosti 2023/2024;
11. hospitačné záznamy za školský rok 2022/2023; 2023/2024;
12. evidencia sťažností a školských úrazov;
13. vnútorné smernice školy; dokumentácia súvisiaca s organizovaním mimoškolských aktivít;
14. rozvrh hodín; organizačný a prevádzkový poriadok školy; prevádzkové poriadky odborných učební;
15. systém hodnotenia zamestnancov; hodnotiace záznamy pedagogických a odborných zamestnancov;
16. doklady o vzdelaní pedagogických zamestnancov.

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

Školská inšpektorka: Mgr. Natália Beľová

Dňa: 26. 03. 2024

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Banská Bystrica:
Mgr. Natália Beľová

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:
Mgr. Štefan Ujpál

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 05. 04. 2024 v (Banskej Bystrici:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Banská Bystrica:

Mgr. Natália Beľová

.....

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Mgr. Štefan Ujpál

.....

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 dní pracovných od prerokovania):

Mgr. Štefan Ujpál, riaditeľ školy

.....

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu

Mgr. Natália Beľová, školská inšpektorka

.....

PRÍLOHY

---

1. **Klíma školy** (graf)
2. **Údaje o škole** (graf)

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti